

nyebb uszító a németek ellen. Ezirányu érdemei fejében hadügyminiszterré lett.

Az új hadügyminiszter első dolga az volt, hogy haditanácsra hívta egybe a csónás Foch-ot, a harcias Weygand és a félkezi Gouraud tábornokokat s ezeknek az öreg katonáknak őszinte megdöbbenésére olyan tervvel állott elő, amelyet még ők is kissé túlzottnak s főként kivihetetlennek tartottak. Maginot előterjesztése röviden ez volt:

A világháború Franciaországnak kerekén majd 100 milliárd frankjába került. Most olyan védővonalat kell Franciaország keleti határára építeni, amely egyszermindenkora lehetővé tenné a németek újabb betörését. Ez a vonal csak 20 milliárdba fog kerülni s így Franciaország még mindig kitűnő üzletet csinál vele.

A három tapasztalt hadvezér tiltakozni próbált Maginot „őrült” terve ellen, de a hadügyminiszter, akit a nép szája ekkor már a „verduni örömmester” néven becéztek, népszerűsége tudatában mégis keresztülvitte a parlamentben az azóta „Maginot-vonalnak” nevezett erődítési öv kiépítését.

Ez a Maginot-vonal tulajdonképpen egy földalatti városnévnek készült a tengerparttól egészen a svájci határig. Eredetileg csupán 10 méter mélységre mentek vele a föld alá s úgy képzelték, hogy ezzel elég erős védelmet biztosítanak gyalogsági és tanktámadások ellen. Csakhamogy, amint belefogtak az építkezésbe, kiderült, hogy mindenféle köztérhelyeket, kórházakat, raktárakat, muniციós depókat is bele kell kombinálni az alapjában inkább csak nagyoobszabású lövészárónak elgondolt vonalba. S mert gyakorlati okokból mindezekkel a helyiségekkel nem terjedhettek ki szélességbe, tehát elkezdtek azokat egymás alá ásott emeletekben elhelyezni.

Közben a franciák rájöttek, hogy a németek titokban nehéz tüzérséget is gyártanak, így a vonalat most már nehéztüzérségi állásokkal és azoknak megfelelő nagyobb rak-tárhelyiségekkel is fel kellett szerelni. Mivel pedig most már nagyobb volt a veszedelme annak, hogy a német nehéz tüzérség lövedékei áttörik a muniციósraktárak fődémét, ennél fogva mind mélyebbre és mélyebbre ásták le új raktárakat, amelyekből külön teherliftet szállítják fel majd a muniციót. Most már természetesen külön földalatti helyőrségek-re is kellett gondolni, ezek számára földalatti kaszárnyákat kellett építeni. Szóval elérkeztek odáig, hogy hat város épült ki a föld alatt, kétszáz méter mélységben, mind-egyik 25,000 ember befogadására, olyan rak-tárakkal, hogy esetleg hosszú hónapok ostro-mát is kibírják mind muniციóval, mind élelemmel és vízzel.

Ezt a hat ideggöcöt természetesen egymással is össze kellett kapcsolni: ilyenformán Franciaország egész északi és keleti határára a föld alatt kétvágányu vasuti vonal vezet ma végig s ezek a vonalak, hogy a hat város körül előállható torlódást elkerüljék, e gar-nizonok körül körformában szaladnak végig s itt óriási kiterjedésű rendezőpályaudvarok létesültek.

Tessék már most elgondolni: a Maginot-vonalban tehát 150.000 ember él állandóan, békében is, 200 méterre a föld alatt. Minő hihetetlen gépi berendezések voltak szükség, hogy ezeknek az életét csak valamiképpen is eivselhetővé tegyék. Óriási hűtő- és szellőztetőgépek, liftek tömegei, külön vízvezetési rendszer és csatornázás s persze fantasztikus méretű világító rendszerek kiépítése vált szükségessé. Az egész óriási embertömeg mesterséges levegőn él, elgondolható, minő masinériák kellene a romlott levegő folytonos felrészítésére. S mivel — ne adj Isten — a németek itt vagy ott netalán betörhetnének a föld alá: arról is gondoskodtak, hogy ennek a városnegyednek egyes szakaszait pillanatok alatt külön zsiliprend-szerrel víz alá fojthassák.

Az eredetileg tervbe vett 20 millió franknyi költséget persze már legesrégi messi-messzi meghaladták s egyre-másra kérték a póthiteket. A „verduni örömmester” maga köz-ben már el is hunyt, de alkotása valami belső tehetetlenségi törvényénél fogva és természetesen most már főként presztizsokból is, csak egyre nőtt-nőtt tovább.

Zsidókórház-akció Gherlan. A gherlai Wizo legutóbbi teadélutánján Roth Jenő, a cluji Zsidókórház helyi referense, igen hatásos előadást tartott a Zsidókórház jelen-tőségéről és a szegény zsidó betegek támogatására hívta fel a gherlai zsidó társadalom tagjait. A hallgatóság nagy lelkesedéssel fogadta a felhívást, valamint azt a beje-lentést, hogy a Zsidókórház ügyét a Nőegyet és a Chevra Kadisa is magáévá tette. Elias főrabbi a hitközség keretében korlatla fel az ügyet. Ugyancsak aktív segítségüket ajánlották fel Salamon (Sándor) KKL biztos és Hirsch Mór is. A Wizo-tea keretében Basch Andor tanár is lelkes beszédben méltatta a Zsidókórház és a szegény betegek támogatásának fontosságát.

Tallózás új könyvek között...

A prágai „Orbis” magyarnyelvű könyvecskét küldött. Masaryk, ember az emberek között a címe. Anekdotagyűjtemény. Sok érdekes és sok jellemző erejű történet akad benne. Kár, hogy a fordító nem tud jól magyarul: elképesztő szokat használ és egyenesen szörnyűséges mondatokat használ össze. De így is keresztülragtam magam rajta. Fűtött az érdeklődés a Masaryk hétköznapi iránt és tulttem magam a forma kellemetlen hibáin. A legnagyobb élő európeér — Coudenhove-Kalergi, Páneurópa apostola nevezte így a minap Masarykot — a nemes zsidóba-rát — emlékezzünk csak a kiállítására a Hilsner-ügy idején és a fázadozására, hogy kigyomlája népéből a zsidógyűlölet duóváját — feltétlenül megérdemli ezt az érdeklődést.

Egy történetkét ideirok a nem nagy igényű könyvből: Filozopter korában Masaryk magánórát vett anatómiából. Lorenz an-nárségéd, a későbbi híres bécsi beszézfeszor, volt a tanítója. Az egyik alkalom-al boncoltak. Masaryk kezében megcsu-szott a kés és tultmely vágást ejtett. Lorenz odaszólt: Ha eleven emberbe vágna így, sohasem tudna felépáskodni... A világhá-boru után Lorenz felelevenítette az egyik bécsi napilapban ezt az esetet és hozzáfűzte: Ausztriát is így operálta meg Masaryk. Ez a mütétje is rosszul sikerült. Szétvagdosta; sohasem lesz képes talpraállni... Masaryk elolvasta a cikket és ezt a helyreigazítást küldte Lorenznek: Téved. Ausztria akkor már rég hulla volt.

A fajkérdésről két érdekes könyvet olvas-tam. Az egyiket dr. Claus Eichen irta és **Kassenwahn** a címe. (A polgári Carrefour adta ki.) A másikat Weigner prágai egyete-mi tanár szerkesztette, **Die Gleichwertigkeit der europäischen Rassen und die Wege zu ihrer Vervollkommnung** a címe és a cseh tudományos akadémia adta ki. (Orbis, Prága bizománya.)

Eichen dr. könyve levelek gyűjteménye, amiket az orvos-szerző a tanácsért hozzáfór-dult német munkásokhoz intézett. Népszerű tudományos munka a Harmadik Birodalom fajpolitikájáról. Kiterjed a német fajszakértők minden argumentumára és a fajiség kérdésével kapcsolatos mindegyik tudomány-ágra. Minden problémát alaposan megvizsgál és kárlehetetlenül leleplezi a náci-tudósok faji szédeléseit. A könyv 241. oldalán a No-bel-dijas grázi Löwy professzor érdekesfej-tően érdekes kísérleteit ismerteti.

A prágai könyv a következő tanulm-nyokból tevődik össze: Az európai fajok szel-lemi egyenlősége. A népesség állapotának fel-javítása a faji higiénia és az eugenika után. Az emberi nem tökéletesítése szociális be-avatkozás után. A testi nevelés jelentősége a faj feljavítása terén.

Már a szerkesztő előjáró cikke leszögezi, hogy az átörökítés törvényeiről nincs biztos tudomásunk. A német sterilizációt sem er-kölcsileg, sem tudományosan nem lehet alá-támasztani. Ez a hebehurgya radikalizmus szem elől téveszti, hogy kimagasló kulturális tényezők (Cehov, Dosztojevski, Chopin, Schiller) tuberkulotikusok voltak. Humbold feltűnően gyengekötésű gyermekből fejlődött nagy tudóssá és 99 évet élt. Helmholtz gyermekkorában vízfejű volt. Beethovennek a nagyanyja és az apja iszákos volt. A mai német módszer végzet volna velük. Soha-sem lehet tudni, milyen geniusz szunnyad a testileg nyomorult gyermekben és hogy nem-e fogja az emberi kultúrát minden testi gyengesége ellenére vagy száz esztendővel előbbre vinni?

Berlini Schocken-Verlag „Bücherei” so-rozatának ujdonságai: Moses Calvary: **Das neue Judentum** és **Die Gesetzeslehre**.

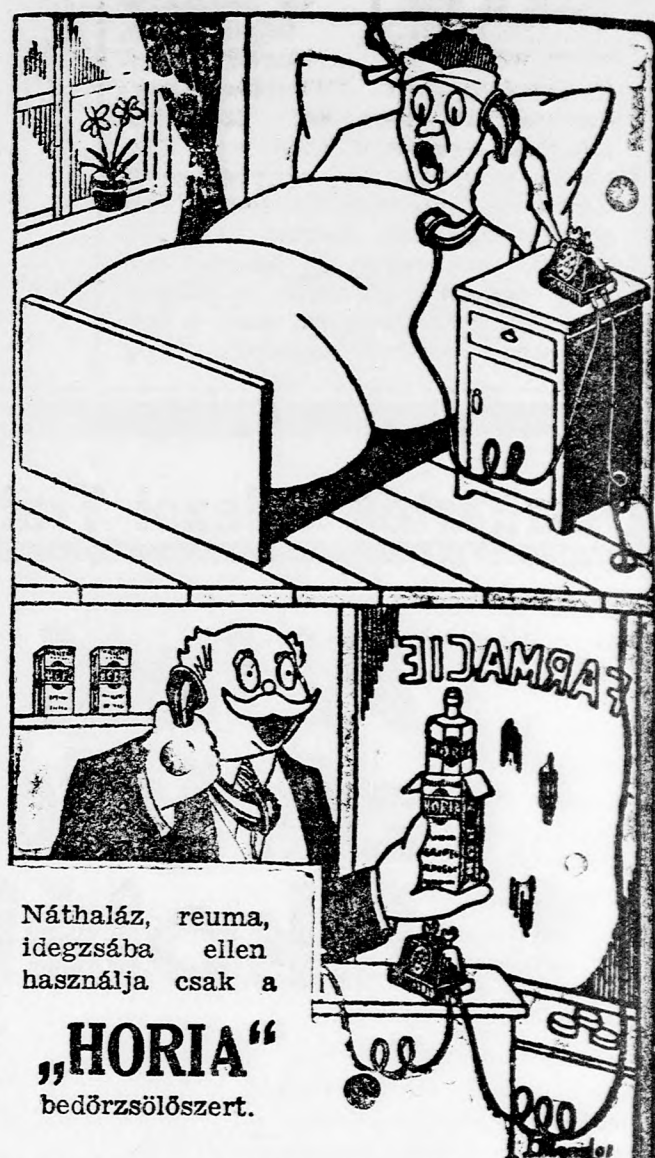
Calvary a Herzl utáni cionizmus egyik ér-demes egyénisége. Paedagogus, aki nevelni és tanítani akar az írásaival és csak akkor ír, amikor komoly, megfontolt mondanivaló-ja akad. Az előző generáció cionistáival szemben a nacionalizmusával jelent haladást. Miután azonban az ő idejében még elképzel-hetetlen volt, hogy nagyobb zsidó tömegek szoros kapcsolatot létesítsenek Palesztínával, egyre azon töri a fejét, hogyan lehetne a go-luszban nemzeti-zsidó életet élni. E tépelő-déseit tükrözik a cikkeik, amiket most Scho-cken könyvbé gyűjtött. Fontos okmányai egy elmúlt korszak cionista ideológiájának.

A Gesetzeslehre című könyvbén Kalman Schlesinger egybegyűjtötte és lefordította azokat a talmudi és midrási részeket, ame-lyek Simon az igazságos, a szochói Antigo-nosz, a két Jozse, Simon ben Setach, Jehuda ben Tabbaj, Chóni a körvonó, Semaja és Av-taljon életére vonatkoznak. Külsőre és tar-talomra egyképpen nagyszerű könyv. A leipzig-i Alfred Kröner egykor híres

kézikönyvsorozatában jelent meg Friedrich Bülow Wörterbuch der Wirtschaft-ja. Terje-delmes, 464 oldal és 3.75 márka az ára.

Tipikus harmadik birodalmi könyv. A poli-tika kiölte belőle a tudományt és agyon-nyomorította benne a stílust. A szakszerve-zeteket, a sztrájk ismertetését, vagy a Marx nevé hiába keresnek ebben a könyvbén, Vi-szont Blut und Boden, Elite, Macht erősen helykélkednek benne, mert a náciizmus eme alapvető tételeinek parancsszóra szerepelniök kell a gazdasági kézikönyvekben is. A Boy-kott című alatt természetesen nem esik szó a Németország ellen irányuló gazdasági bojkottról, amelynek ellensúlyozására Hitler a zsidónapot és a zsidóellenes bojkotot el-rendelte. A Donauraum című alatt persze nagy garral hangsúlyozza, hogy a Duna-medence népeit és országait a gazdasági és a politikai érdekek egyképpen Németország felé kell hogy irányítsa. Geldreformer-ei sorában nem szerepel Hitler hajdani gazdasági szak-értője, kegyvesztetté vált Feder, akinek nép-bolondító pénzelmeleteit csak addig hirdet-tek, amíg nem csöppentek hatalomba. Aktienrecht című alatt hiába keresnek a részvénytársaságok elítélését, amint ez az „örök és megváltozhatatlan” náci-program-ban olvasható. Ellenkezőleg: Schacht birodalmi bankelnök nyilatkozatát reprodukálja, hogy a tökeszegény országok, tehát Német-ország is, nem nélkülözheti ezt a formát. Az Altersaufbau és Geburtenrückgang cikkek természetesen nem hoznak statisztikai ada-tokat, hanem csak frázisokat puffogatnak. Hogy majd a Hitler!... Ő majd megmutatja, hogy megjavítja a lakosság korösszetételét és megszünteti a szüléssztrájkot. A statisztika ugyanis sehogysem illik a kirakathá. Megmutatná, hogy a Hitler uralomra kerülése óta 10%-kal magasabb Németországban a halandóság, megmutatná, hogy a Harmadik Birodalom első három évében 200.000 ember-rel több halt meg, mint az átkos weimari köztársaság utolsó három esztendejében. A tömeges kivégzések, a rosszabb élelmezés, a munkabérek csökkenése, a túlzásba vitt ta-karékosság a munkaspénztáraknál, a kuruzs-lók rászabadítása a lakosságra, a régi be-gyakorolt orvosi és ápolószemélyzet kisöpri-zése: 200 ezer főnyi embertömbetet ragadott a halálba a hivatalos német statisztika szerint is. Ezt természetesen nem lehet publikálni. A kellemetlen tények helyett tehát csak a frázisok szerepelnek.

Bruno Kisch német-zsidó orvosprofesszor, a vérkeringésnek ez a nemzetközi híri szak-

Halló! Gyógyszerész ur, megöl a köhögés és a nyilláló fájdalmak, majd megfulladok, menten meg! — Ilyenkor csak „HORIA” bedörzsölőszert segíthet!

LERAKAT: DROGHERIA EMKE, CLUJ.

értője, könyvet irt a 19. század antiteisztikus „vallása” ellen (Gottesglaube u Naturer-kenntnis. S. Neumann-Verlag, Frankfurt am Main). Megállapítja, hogy az antiteizmus tudományos alapja rozoga és hogy képtelen az utolsó nagy kérdésekre kielégítő feleletet adni, Ő, a céhbeli természetű tudós, a zsidó val-lásban, mindenekelőtt e vallás alapvető mü-veiben: a Bibliában talál lelki kielégülést s reá építi a világnézetét. Azt vallja, hogy a zsidóságnak ebben a mai antiemancipációs korszakában, amikor a régi nevelési ideál csödöt mondott, ütött az ellenreformáció órája; a zsidó ifjúságot haza kell vezetni a Bibliához, Istenhez és haza, az ősi földre. Szép bibliamagyar-átatok, okos természetudo-mányos és teológiai megállapítások találha-tók ebben a könyvbén, mely a német pokol mélységéből kiált Istenhez. (t. i.)

Csütörtöki kezdettel fut Clujon a világ legszebb és legizgalmasabb filmje

BALAKLAVA (41-es brigád)

Eddig nem látott monumentális rendezési film, fészerepekben:

ERROL FLYNN, OLIVIA DE HAVILLAND

Bemutalja a Select Mozdó

Antiszemita politika kezdődik Olaszországban?

Mussolini kihallgatáson fogadta az olasz antiszemita vezérét. Az olasz lapok antiszemita törvényhozást követelnek. Az olasz munkáslöderáció elnöke Streicher vendége

Róma, március 2. Kinoss feltűnést kel-tett olaszországi zsidó körökben, hogy Mussolini külön kihallgatáson fogadta Giovanni Preziosit, a „La Vita Italiana” című antiszemita folyóirat szerkesztőjét. Preziosi és lapja teljesen a nemzeti szocia-lista német orientáció és a göbbelsi anti-zemitizmus szolgálatában áll. Preziosi fordította le olaszra „Cion bölcseinek jegyzőkönyvei”-t. A „La Vita Italiana” egyik főmunkatársa Farinacci, a fasisz párt volt főtitkára, aki ugyancsak a náci-antiszemitizmus hirdetője.

Preziosi kihallgatása Mussolininél nem-csak zsidó körökben keltett feltűnést, ha-nem olasz és különösen külföldi diplomá-ciai körökben is élenken kommentálják azt. Ezzel kapcsolatosan rámutatnak arra, hogy a szokatlan audienciával egyidejűleg több római lap antiszemita törvényhozás szükségességéről beszél, míg Cianetti, az olasz munkáslöderáció elnöke, aki népes delegáció élén Németországba utazott, Ju-

lius Streicher vendége a Harmadik Biro-dalomban.

A párizsi „Temps” is foglalkozik Pre-ziosi audienciájával és az olasz sajtó egy részének antiszemita magatartásával és kérdi: „Antiszemita politika kezdetét je-lenti ez Olaszországban?” z

— A sibiui ortodox hitközség tisztújító közgyűlése. Február 28-án tartotta meg rendes évi közgyűlését a sibiui ortodox hit-község. Dr. Antal Sándor elnöki megnyitó beszéde és a lelépő vezetőség működéséről szóló beszámoló megvitatása után a közgyül-lés a következő vezetőséget választotta meg: Elnök Felter Alfréd, alelnök dr. Neu-mann Vilmos, főtitkár dr. Mátyás Lázár, pénztárnok Edelstein Salamon, ellenőr dr. Grünfeld Adolf, gazda Izsák Bernát. A vá-lasztmány tagjai: dr. Antal Sándor, Fried-mann Hermann, dr. Hönig Rezső, Kohn Emanuel, Korn Sándor, Löbel Géza, Löwy Dávid, Rieger Emil, dr. Samson D., Singer Izrael, Schwimmer Jakob, Weinberger Mik-sa, ifj. Weisz Henrik, Hollender B. és Klep-ner Miklós.

Euró Svájcre denütt tombol szigetn ban és koládé tot s a megfiz a nyug dolni ciaorsz sikerül az első nyik a akik u havas Egésze tekinta ra”, a ben m kis id azért fet v mindig szerü

Egy helyze hanem kósaí lemén nül m atmos hogy s azor lemes ságga a pén papir azonb minth nem e találj ki. M kisebb he, m Svájce nemre svájce a ban tünter svájce Inssar dák butor alkak idege maga kelő megfi olyan adott tett. Nyar nem olajm re is lyapá a me az id kor orszá ki, h alká villan világi az ol jaiva cot s év vé keltő változ ra dr tudta

Svájc harca a függetlenségért és a demokráciáért

— Genfi levél —

Genf, március hó

Európa szanatóriuma — mondották Svájcra, különösen a háboru után. Mindenütt forradalmak, izgalom, kétségbeesés tombolt. Svájc azonban megmaradt kis szigetnek, ahol ma éppen úgy, mint 1916-ban és éppen úgy, mint 1903-ban, sok csokoládét esznek az emberek, a tejet, a sajtot s a kenyert pedig szinte alig kellett megfizetni. Svájc a kövér emberek hazája, a nyugalomé, a békessége. Jólesett rá gondolni volt hadifoglyoknak, akiknek Franciaországból sikerült megszökniük, vagy sikerült kicseréltetni magukat: Svájc volt az első állomás, ahol a háboru alatt is megnyílt a bőség szarujára. Jólesett rá gondolni a forradalmak alatti menekülteknek, akik új otthon találtak és helyrehozták a havasok között megtépzott idegeiket. Egészen a legutóbbi időkig Svájcra úgy tekintettek fel, mint az „európai azilumra”, ahol nincs semmi baj s végső esetben még a szegény ember is odafuthat egy kis időre. De Svájc nimbusza különösen azért volt nagy, mert a Népszövetség Genfét választotta székhelyének és szállodái mindig tele voltak azokkal, kiket a közepes ember irigyel.

A svájci pénz misztikája

Egy idő óta azonban megváltozott a helyzet. Svájc nem belülről kapta a sebet, hanem *külszről*. Svájc abból élt, hogy lakószorgalmak, tisztelik egymás véleményét, nem ütik le azt, kinek véletlenül más a nézete és hogy emiatt kellemes atmoszféra támadt az országban, olyan, hogy a frank a világ legjobb valutája lett s azonkívül pedig érdemes volt ebbe a kellemes légkörbe pénzt hozni. A pénz valószínűleg vágyakozott ide, puhábbak voltak a pénzszekrények, vagy talán finomabb a papiros, nem tudni. A pénznek egyidő óta azonban a világban rosszul megy. Nem mintha az emberek megutálták volna, hanem egész egyszerűen azért, mert ő nem találja a helyét. Sehoh sem elég biztos neki. Mindenütt játszanak vele. Cserélgetik, kisebbitik s a pénznek nincs nagyobb dühe, mintha állandóságát sértik. Így aztán Svájcban visszahúzódtak a tőkék, holott nemrég még a tőke fizetett, hogy a svájci bank trezorjaiban lehessen s nem a bank adott kamatot. A külföldi pénz kiűntetésnek érezhette, ha megbujhatott a svájci vagyonok mellett. Később azonban lassan elnémultak a hatalmas nagy szállodák halljai. Egyes emeleteket lezárták, a butorokat, szőnyegeket beaftalinozták, az alkalmazottakat elbocsátották, mert az idegen nem jött. A svájci pénz értéke oly magas volt, annyira tartottak pénzük előkelő mivoltára, hogy a külföldi nem tudta megfizetni a svájci valutát, mert egy olyan összegből, amelyet itthon két nap adott ki, Svájcban egy félnapig sem élhetett. A viszonyok lassan romlani kezdtek. Nyaranta a hegyi szállodák uszodáiban nem fürdött senki, a sétányokon legfeljebb olajmágnások mozogtak, akiknek még erre is telt; télen üresek voltak a korcsolyapályák, a síterek, hegyi vasutak és a menedékházak. Svájc legnagyobb ipara, az idegenforgalom megbénult. Ugyanakkor megnőtt és akcióképessé vált egyes országok árai s nem fizetődött többé ki, hogy drága svájci órákat hozzanak akár Schaffhausenből, akár Badenből. A villamosági alkatrészek gyárai, amelyek világhírűek, nem bírták a konkurenciát az olcsóbb országok turbináival és motorjaival. És így tovább. A krízis elérte Svájcot s a dolgon változtatni kellett. A múlt év végén azután a svájci frankot leértékelték. A helyzet pedig egy csapásra megváltozott. Az élet talán a svájciak számára drágább lett, a külföldi azonban meg tudta fizetni az árakat s az emelkedett

mult év decemberétől kezdve 30—40—50 söt az előző évhez viszonyítva néha 100 százalékos is volt.

A függetlenség ellenségei

A nép azonban nem tudott ilyen gyorsan alkalmazkodni a javuló gazdasági viszonyokhoz. Részben a német emigrációval megerősödött kommunista mozgalom, részben a hitlerista agitáció teljesen megbontotta az ország tradicionális békéjét. Az utóbbi hónapokban egymást érték a verekedések és a zavargások a máskor idillikusan csendes Svájcban.

Az események lázasan kergették egymást, az ország kezdett két táborra oszlani. A szélső baloldal beavatkozást követelt minden neki nem tetsző külföldi eseménybe, a szélső jobboldalon is felütötte fejét egy párt: a frontisták, akik nyíltan Hitler híveinek mondották magukat. Középen maradtak azok, akik ma is még kormányon vannak, de kezdtek volna elveszíteni az emberek bizalmát, a konzervatív katolikusok és a szabadelvűek. Lassan kis tüntetések egymást érték s az emberek fölédretek. A frontisták szimpátiájának

Önnek biztosíték kell a tisztaságára nézve!

A NIVEA-fogpaszta a fogakaffénylőn fehéren tartja, csiraóően hat, tökéletesen tiszta és kellemes ízű. A gyermekek reggel és este mégegy-szer olyan szívesen takarítják fogait Nivea-fogpasztával. Ezeolyan olcsó!

Egy nagy
tubus csak
24.- lei

megnövekedése azt jelenthette volna, hogy Svájc német részét hozzá akarják csatolni Németországhoz. A kettős veszély ellen demokrata körökből mind erőteljesebben indult meg a követelés, hogy egy demokratikus svájci nemzeti egyesülést kell megalkotni, mely elsősorban védi Svájc függetlenségét, másodsorban szociális átalakításokat végez.

Minden mérsékelt elem összefogott s ennek eredménye máris látható.

Svájcot kényelmes emberek lakják. Valaki egyszer azt mondotta, hogy keveset szenvedtek. Most azonban megkapták a szenvedésnek azt a mértékét, amely a re-

generálódáshoz szükséges. Svájcnak pedig vannak örök eleven erői. Vajjon hol képzelhető el az egymással együttlakó népeknek az a szabadsága, amely itt virul. Legutóbb az alig ötvenezer lelket számláló rätoromán törzs azt kérte, hogy a Romaunsch nyelvet iktassák az ország negyedik nyelvévé, a német, francia és olasz mellé. A rätorománok akciója mellett ott agítálnak a németek, franciák és olaszok! Egyáltalában nem kétséges, hogy a legrövidebb időn belül nemcsak az Engadinban, hanem valamennyi közhivatalban, vasúti kocsiban ott fogunk találkozni a rätorománnal, az emberi béke és megértés nagyobb dicsőségére.

Egy londoni bankár 19 éves lánya Churchill 18 éves unokaöccsével „nászutra” szökött a nemzeti Spanyolországba

London, március 2. (Rador.) A londoni minden világnak nagy szenzációja van. Lord Redesdale londoni bankár feljelentést tett a rendőrségnek, és egyúttal értesítette a külügyminisztériumot is, hogy 19 éves Jessica nevű leánya egy ismerősének meglátogatása ürügye alatt Párizsba utazott és nem tért onnan vissza. Párizs-

ban keresték, de nem találják. A család feltevése szerint a fiatal leány Párizsban találkozott Esmond Romyli 18 éves diákkal, Churchill egyik unokaöccsével, aki a spanyol nemzeti csapatokba soroztatta magát. Valószínű, hogy mindketten Spanyolországba menekültek. A rendőrség megindította a nyomozást.

A bacauí zsidóság rémnapijai

Apró választási incidensek során uccákat romboitak le a cuzisták

Bucuresti, március 2. Megirtuk, hogy Bacauban a községi választások során véres rendbontások zajlottak le. A cuzista párt a nyers erőszak minden eszközét igénybevette ahhoz, hogy a községi tanácsba való bejutását lehetővé tegye. Az első jelentések úgy szóltak, hogy 35 személy sérült meg könnyebben — súlyosabban a zavargások során és több, mint 30 ház ablakait beverték. A belügyminisztérium azonnal közleményt adott ki, amely szerint nem szabad eltulozni a Bacauban történtek jelentőségét: „nem történt egyéb, néhány apró jelentéktelen rendzavarásnál, amelyek a választási harc izgalmaiban óvatatlanul előfordulnak.”

„Elverték egy egész várost”

Az Adeverul kiküldött tudósítója ma részletes beszámolót küld a bacauí eseményekről. „Bacauban ez történt: — írja az Adeverul — a cuzisták és a környékről behozott bandák egy egész várost elverték. Egy egész várost, mert nemcsak a zsidókat bántalmazták. Zsidók és keresztények, liberálisok és nemzeti parasztpártiak, egyszerű polgárok és a hatóságok két napon át a kékinges, kampószerűes verekedő bandák terrorja alatt éltek. Egy városrészt még ma is teljesen kihaltnak látszik. Három ucca a bekötözött sebesült benyomását kelti. A porrázúzott ablakok és bevert homlokzatok helyett keresztbe tett deszkák jelzik. A cuzista csapatok

nem válogattak: egyforma heroizmussal törték össze nyomorlakások és üzletek ablakait.

És, ha csak a betört ablakok volnának! Nem lehet megállapítani, hogy mi volt több: a bevert koponyák, vagy bevert ablakok száma... Nem válogattak az áldozatok tekintetében sem: az öreg Rotenstein kereskedőt épp úgy elverték, mint fiatal leányát. Ez utóbbival találkozam. Feje teljesen eltűnik a kötések között. És hallgat. Egy szót sem szól. Szemében még most is a remélt villózik. Fél, nehogy ismét bántalmazzák. És ha szólna is, mi haszna volna...

Négy párt vett részt a bacauí községi választásokon: a liberálisok, élükön Cancicov pénzügyminiszterrel, a nemzeti parasztpárt, élén Iuliu Cristian ügyvédrel, a cuzisták, élükön Urziceanu képviselővel és a georgisták. A liberálisok győzelme valószínű volt. Az is bizonyosnak látszott, hogy a bejutáshoz szükséges szavazatszámot elsősorban a nemzeti parasztpárt szerzi meg. A cuzistáknak van a városban néhány száz hívík, tehát biztos szavazatuk. Hogy bejutásukat biztosíthassák, meg kellett akadályozniuk a többi pártok híveit a választáson való részvételben. Így is történt.

A nemzeti parasztpárt választási gyűlést megrohanják a cuzisták. Néhány sebesült maradt a „harctéren”. A vizsgálóbíró letartóztatási végzéseket bocsátott ki, de

senkit sem találnak meg. Az eredmény: 6800 választásra jogosult közül csak 3800-an veszik ki igazolványaikat. Csütörtökön este, a választások küszöbén megjelennek a kék ingbe öltözött verekedők. A zsidó kinézésűeket „helybenhagyják”. Másnap Serbanesti külvárosban kezd folyni a vér. Az ottani vashidon cuzisták igazolattják az áthaladók és ha zsidó, vagy más politikai párthoz tartozik, jaj neki. Azután felvonulnak és a Vasile Alexandri, Laca és Mihai Viteazul uccákat lerombolják. A botok az urnák lezárásáig működésben voltak. Az urnák lezárása és az eredmény kihirdetése után újabb felvonulás következett, újabb zsidóveréssel.

Hogy a helyzet megváltozzék

Nicolau volt képviselő, a nemzeti parasztpárt alelnöke a következőket mondja a történetekről:

— Kész szerencsétlenség az, ami történt. Több, mint három éve, amióta a liberálisok hatalomra kerültek, a város állandó polgárháboru napját éli. Hogy a dolgok valamennyire is megváltozzanak, ki kellene cserélni a prefektust, az ügyészt és a rendőrkvesztura jelenlegi vezetőit...

— Vészegénységű és sápadtságnál reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését, a gyomor-emésztést előmozdítja és az étvágyat erősen fokozza. Az orvosok ajánlják.

— Kétmilliárdral emelkedett a CFR költségvetése. Bucurestiből jelentik: A Tempo szerint a CFR költségvetését kidolgozták. A büdzsé 12 milliárd 636 milliót tesz ki, tehát 2 milliárd 94 millióval többet az előző évinél. Az előirányzat szerint az utasforgalomnak 3 milliárd 200 milliót a teherforgalomnak 7 milliárd 400 milliót kell eredményeznie. A beruházások összege félmilliárd 464 millió, bizonyos új munkálatok 1 milliárdot fognak kitenni.

minőségileg utánozhatatlan. Néhány évtized óta az egész világ egészségét óvja. Orvosi-lag ajánlva

A transilvaniai Zsidó Árvagondozó közleménye

A transilvaniai Zsidó Árvagondozó központban működő átrétegzési intézet megalkulása óta tanulmányozza a zsidóságnak egyes termelési ágakban való elhelyezkedését és az ezekből a tanulmányokból adódó tanulságokat most kívánja a gyakorlati életbe átültetni. E célból intenzív munkával kell odafigyelni, hogy az intézet rendelkezésére álló tanoncotthonok felvevőképességét növeljék. A cluj-i körzet tanoncotthonának felvevőképességét meg akarja kétszerezni. A bennlakó növendékek számát egyelőre 16-al, a kinnlakó, de az otthonban ellátást, valamint vallási és tanulmányi nevelést kapó növendékek számát egyelőre 10-el akarja felemelni.

Ezért a transilvaniai Zsidó Árvagondozó felhívja a körzetében lakó és a tanoncotörvény feltételeinek úgy korban, mint végzettségben megfelelő zsidó ifjakat, hogy felvételi kérelmeiket legkésőbb 1937 március 15-ig a transilvaniai Zsidó Árvagondozó Átrétegzési Intézetéhez (Cluj, str. Paris 36.) adják be.

A tanoncotthon kuratóriuma a rendelkezésre álló 16 bennlakási helyre elsősorban olyan tanoncotjelölteket vesz fel és olyan tanoncotjelölteket ad ezeken a helyeken kedvezményeket, akik azokban a szakmákban kívánnak elhelyezkedni, amelyeket a zsidó iparosok eddig elhanyagoltak, de amelyekben a zsidó munka éppen az átrétegzés elvének megvalósítása érdekében kívánatos, hasznos és feltétlenül hiányt pótló lenne. Statisztikai felvételeink szerint ezek a foglalkozási, illetve iparágak a következők:

Betonozó, illetve műkö ipar, kőműves, kályhás és csemperakó, ács, mészáros, vasöntő, fémöntő, autószerelő és sofőr.

A rendelkezésre álló 10 kinnlakási helyre fentebb felsorolt kategóriákon kívül elsősorban kereskedőtanoncok jönnek tekintetbe.

A tanoncotthon benn- és kinnlakási helyeire jelentkezőket az intézet tehetségi és alkalmassági vizsgáinak veti alá, beutalja őket a törvény előírásainak megfelelően az állami pszichotechnikai intézethez vizsgálatra és a vizsgálat eredményeként segédkezést nyújt nekik az elhelyezkedésben.

A tanoncotthon növendékeinek felvétele csak a pszichotechnikai intézet alkalmassági bizonyítványa alapján válik véglegesre.

A kinnlakó növendékek igen kedvezményesen áron kapnak ellátást és résztvesznek a tanoncotthon életének megnyilvánulásában. (Előadások, kurzusok stb.)

Louis Marshall, tanoncotthon kuratórium.

Transzilvaniai Zsidó Árvagondozó Átrétegző intézet.

KÖZGAZDASÁG

Megállapították a pamutcikkek fogyasztási illetekeit

A pamutfonalakra és a pamutszövetekre, a pénzügyminisztériumban működő szakbizottság, a következő fogyasztási illetek életbeléptetését határozta el:

500. vámtétel. Pamut nyers állapotban vagy kimagoiva 9 lej.

501. vámtétel. Fonódkából visszamaradt pamuthulladékokra 10 lej.

502. vámtétel. Fonalmaradékok, melyek a szövéshez már nem használhatók 10 lej.

503. vámtétel. Törlopamut, fehér vagy festett állapotban 11 lej.

504. és 505. vámtétel. Pamutárúkra 11 lej.

508. vámtétel. Pamutfonalak, egyszerűek, egyszálúak, nem sodorva, nem fehérítve, nem festve 12 lej.

509. vámtétel. Ugyanaz fehérítve 13 lej.

510. vámtétel. Ugyanaz festve, vagy nyomtatva 17 lej.

511. vámtétel. Ugyanaz mercerizálva, fehérítve, nyomtatva vagy festve 30 lej.

Hasonlóképpen fogyasztási illeteket rónak ki a szabóvattára és kötözővattákra is.

A sör fogyasztási illetekének emeléséről lemondott a kormány.

A kávé és rizs fogyasztási adóját csak akkor állapítják meg, miután Cancicov pénzügyminiszter visszaérkezik az országra.

Nyugdíjazták a hadügyminisztérium államtitkárát. Bucurestiből jelentik: Gellu Petrescu tábornok, a hadügyminisztérium volt államtitkára nyugdíjaztatta magát. — Cernicioiu tábornokot a nemzetvédelmi minisztérium államtitkárává nevezték Glatz tábornok helyébe, aki — mint ismeretes — a hadfelszerelésügyi minisztérium államtitkárává lett kinevezve.

FOGPASZTA
KELLEMESEN HABZÓ
CSODÁLATOSAN ÜDÍTŐ

SPORT

Súlyos büntetéseket osztott ki az asztaliteniszszövetség

Paneth két évre, Vladonet és Goldberget egy-egy évre függesztették fel, Erőst és Angelica Adelsteint megdorgálták, Binder szövetségi alelnököt elmozdították tiszttségéből

Bucuresti, március 2. (Az Uj Kelet tud.) A Román Asztali Tenisz Szövetség tegnap a késő éjjeli órákba nyúló ülésén tárgyalta a világbajnoksággal kapcsolatban történt eseményeket. Hosszas és beható tárgyalások után, amelyek során felgöngyölítették a kiállítás körüli, valamint a világbajnokságon történteket, a szövetség vezetősége igen szigorú büntetéseket osztott ki a következőkben:

Paneth Farkast, a Haggibbor játékosát, aki a válogatott csapatnak tagja volt, sportszerűlten magatartásáért két évre függesztették fel.

Vladone Viktort, a cluj-i UEC játékosát, mert megtagadta a válogatott csapatban való részvételét, egy évre függesztették fel.

Goldberger Lászlót, a cluj-i UEC Marin Vasile néven szereplő játékosát egy évre füg-

gesztették fel a szövetség rágalmazása miatt.

Angelica Adelstein Aurora Bucuresti és Erős Csibi Sporting Bucuresti dorgálásban részesültek, mert nem vetették magukat alá a szövetségi kapitány utasításainak.

Végül a szövetségi vezetőség Binder alelnököt megfosztotta tiszttségétől, aki egyébként előzőleg arról le is mondott. Tiszttségétől való megfosztásának oka, hogy olyan hatáskört tulajdonított magának, amelyre nem volt felhatalmazása.

A Haggibbor rendezésében, a cluj-i cionista ifjusági szervezetek asztaliteniszversenyen vettek részt, amelynek eredményei a következők: Csapatverseny: 1. Hábonim I (Keszler II, Klein I, Rosmann), 2. Hábonim II (Moskovits, Siovits I, Klein II), 3. Acmaj (Fisch, Rosenberg, Mendel), 4. Mizrachi

TURNÉUL FORMIDABILULUI
ANSAMBLU DE OPERETE
„SIEGLER”
IN FRUNTE CU MAREA
ARTISTA
SYVILLA PASTOR
SIRENUMITA
PRIMADONA
ERNA SIEGLER
REPERTORIUL

A Siegler-féle jiddis operett-társulat

cluj-i programja:

A kat. gimnázium disztermében

Március 3-án, szerdán este 9 órakor

O moștenire cu cântec

(Örökség bonyodalmakkal)

Március 4-én, csütörtökön este 9 órakor

NEGRESSA

(A néger nő).

Jegyek elővételben kaphatók a Piața Unirii kioszkban.

Saját diszletek és zenekar. Zeneigazgató: I. S. Polliakov zeneszerző. Rendező: M. Pas-tor. Segédrendező: Abram Asch.

A társulat transzilvaniai turnéja a következők:

CLUJ: Március 2, 3, 4.
ORADEA: Március 6, 7.
SIGHET: Március 8, 9.
BAIAMARE: Március 10.
BISTRITA: Március 11.
TG.-MURES: Március 13, 14.

(Freundlich, Brizsk, Mandelbaum). A csapatversenyből kiesett: Hanoar Hacioni, Betar és Acmaj II. Férfielyes: 1. Keszler II Boneh, 2. Klein I Boneh, 3. Rosmann Boneh, 4. Spielmann Hanoar Hacioni.

Az oradeai Makkabi labdarugócsapata a Chinezul-Kolping vegyes csapatát 3:1 (1:0) arányban győzte le barátságos mérkőzés keretében.

Asztaliteniszverseny rendez a brasovi Ivria. Tudósítónk jelenti: Az Ivria husvétkor országos asztaliteniszverseny rendez. Nevezni március 26-ig lehet.

A Haggibbor futbalcsapata vasárnap játszotta első tavaszi mérkőzését barátságos jelleggel. Ellenfele a CAC volt. Győzött a CAC 4:1 (1:0) arányban. A cluj-i zsidó csapat színeiben játszott Farkas, a Victoria volt csatára is. A Haggibbor biztató képességeket árult el.

Kitünő formában van Altmann

Cluj, március 2. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap röviden jelentettük, hogy Satumare kardvívóbajnokságát a Haggibbor kitünő vívója, (Altmann Endre nyerte meg. Most módunkban áll az eredményt részletesen ismertetni. Tehát Satumare 1937. évi kardvívóbajnoka: Altmann Haggibbor 7 győzelem, 2. Salamon ASO 6 gy., 3. dr Weimann ASO 5 gy., 4. Clintoc Crisana 5 gy., 5. Lucezky SSS 4 gy., 6. Barabás SSS 4 gy., 7. Kőkösy CAC 4 gy., 8. Guráth CAC 1 gy., 9. Pataky SSS 0 győzelem.

Altmann, aki tavalyelőtt országos bajnok is volt, tavaly tanulmányai miatt nem versenyzett, de idén ismét a plansra állt. Januárban megnyerte Cluj város kardbajnokságát. Akkor még látszott rajta az edzés hiánya, de most már kitünő formában állt rajthoz s főlényesen első lett. Egyetlen versenyt vitatható körülmények között szenvedte el az egyébként jó formát mutató Weimanntól. (Altmann ma ismét az ország legjobb kardvívója.)

A döntőben a helyezési sorrend különben nagyjából megfelelt az erőviszonyoknak, habár Kőkösy tudása sokkal előbbre taksálható. Szót kell emelnünk azonban az előmérkőzések zsűriének tevékenysége ellen. Nem is annyira rosszakarat, mint hozzáemlértés volt az oka, hogy olyan vívók, mint Mezei CAC, Biró CAC, Neufeld Haggibbor nem kerültek be a döntőbe. A verseny különben göröülékeny rendezésben folyt le s annak keretében Melchner Soma satumarei vívómester sikeres akadémiát mutatott be kezdő tanítványaival. Az országos kardverseny mellett ifjusági törveny is lebonyolítottak, amit a cluj-i Mózes Jenő mester már ismert tudású tanítványa, Pop Andrei Vívó Club nyert veretlenül, Vidor SSS és Kandel SSS előtt.

Hodzsa miniszterelnök Seba könyvéről

Prága, március 2. (Rador). Hodzsa miniszterelnök a kamara tegnapi ülésén kijelentette, hogy Jan Seba könyvének tartalmát ismerte, mert elolvasta, mielőtt előszót irt hozzá. Ezt azért nem szabad úgy venni, mintha hozzájárulását adta volna az abban foglaltakhoz. A könyv egy állami tisztviselő munkája, amely nem képviseli a kormány, vagy a hivatalos hatóságok véleményét. Egyébként Seba állításait nagyrészt tévesen idézték és tendenciózusan kommentálták. A kormány méltányolta Seba kérését és visszahívta. Sebat ugyanis, aki felelős román körök bizalmát élvezte, megtámadták Romániában és ezért úgy vélekedik, hogy nem dolgozhatna úgy, mint azelőtt.

— Örült vagy zseni? A filmszaklapok így írnak Az ördög bábuja című filmjudozásról: „...Egy új, szenzációs, bizarr téma! Örült vagy zseni? Egy tudósna sikerül embereket és állatokat méretüknek hatodrészerre kicsinyíteni... Lionel Barrymore öregasszony maszkjában a felejthetetlen Lon Chaney filmeket kelti életre. Egy fantasztikus, megdöbbentő kísérlet. Soha nem látott, mindenképpen bámulatba ejtő filmtrükkök”. A rendkívül érdekes filmkülönlegességet ma, szerdától kezdve vetíti a Royal slágermozgó és kétségtelen, hogy ez fantasztikus témájánál fogva sokáig fogja foglalkoztatni a közönséget. A film egyébként együtt fut az Equipe (a Repülőtiszt) című Kessel regénye után készült világsikerű francia filmreklével, melyben Annabella, Jean Pierre Aumont, Jean Murat és Charles Vanel alakítják a főszerepeket. A film magyar feliratokkal is el van látva. A kitünő kettős műsort a legújabb Fox világhírű és egy „Romániai aktuálisok” című kép vezeti be.

Me

A hec

A mekka...
mánya az...
lési, hanem...
en áll ez...
napokban...
A mohar...
Ázsia és A...
városba, r...
áldozásnak...
szól, hanem...
is szolgál...
dát, amely...
ledésére ír...
összes hívó...
Az ez év...
rampontja...
a mekka i...
szent vasu...
tízni. A d...
nal birtokj...
legnagyobb...
mányaiból...
tán, Abd E...
zódás azon...
gondjaira k...
cionalizmus...
abba bele...
birtokában...
janak felet...
Szaud az e...
amely épp...
mint az 19...
haifai taná...
zet, hogy...
egyetlen, a...
kőné még...
aki kiépít...
nyegesebb...
száz kilom...
lési és pol...
nacionalizm...
rül Mekka...
val.

A másik...
pirendre ak...
kalmával...
mert aktuá...
lyen belevá...
palesztinai...
mi főmufti...
Palesztina...
kába. A fő...
években a...
nasztia (eh...
ellen fordul...
jöllehet Ibn...
királya elle...
mal. Így j...
mekkai zar...
használja f...
mufti polit...
tott szolgá...
nai arabok...
és a zsidó...
jelenti a R...
Philby, Ibn...
ja, hogy az...
renciát, me...
egyveztehet...
legével”. E...
ta áll. A t...
megcáfolta...
Szaud. A f...
Mekkába és...
lesz hivata...
fognak Mek...
ról és a fő...
tációra fog...
Ibn Szaud...
ja magát r...
szágok és k...
mozgalmak...
állást, ha...
nek megfele...
palesztinai...
a sztrájk b...
dalom kirá...
napról-napr...
ja lesz az...
gyobb arab...
legnagyobb...
az arab tér

Mekka, a mohamedán világ Genfje

A hedzsászi vasut és a palesztinai kérdések a mekkai zarándoklás hátterében

Jeruzsálem, február végén

A mekkai zarándoklás mindig nagy eseménye az arab világnak. És nemcsak vallási, hanem politikai esemény is. Különösen áll ez az ideai zarándoklásra, amely a napokban indul meg a szent város felé.

A mohamedánok ezreinek gyülekezése Ázsia és Afrika minden részéből a szent városba, nemcsak az Arafat hegyen való áldozásnak és a szent kő körüljárásának szül, hanem fontos politikai célkitűzéseket is szolgál, különösképpen azt a propagandát, amely az összes mohamedánok közlekedésére irányul a régi jelszó alatt: „Az összes hívők testvérek!”

Az ez évi zarándoklásnak három programja van: a kölcsönöz politikai jelentőségét a mekkai ünnepekre. Mindenekelőtt a szent vasut kérdését akarják napirendre tüzni. A damaszkuszi—hedzsászi vasutvonal birtokjogáról van szó. Ezt a vasutat legnagyobb részben a mohamedán világ adományából építette az utolsó török szultán, Abd El Hamid, a lausannei békeszerződés azonban Franciaország és Anglia gondjaira bízta azt. A felébredt arab nacionalizmus természetesen nem nyugodott abba bele, hogy a szent vasut hitelenek birtokában legyen és nem arabok uralkodjanak felette. 1926-ban hívta össze Ibn Szaud az első vasutkonferenciát Mekkába, amely éppoly eredménytelenül végződött, mint az 1923-as megbeszélés és az 1935-ös haifai tanácskozás. Így adódik az a helyzet, hogy a legfontosabb vasutvonal, az egyetlen, amely Európát Arabiával összekötné még mindig használhatatlan és nincs aki kiépítené e vasutvonal utolsó, leglényegesebb szakaszát, amely mintegy hat-száz kilométerre nyúlik. Ez a kérdés vallási és politikai presztizskérdése az arab nacionalizmusnak és ezért újból szóba kerül Mekkába az ideai zarándoklás alkalmával.

A másik kérdés, amelyet ugyancsak napirendre akarnak tűzni a zarándoklás alkalmával, talán még kényesebb kérdés, mert aktuálisabb, mint az előbbi és mélyen belevág Anglia politikai dolgaiba. A palesztinai arab nacionalisták a jeruzsálemi főmuftival az élen, ugynevezett Pro Palesztina konferenciát hívtak össze Mekkába. A főmufti tudvaleg az utóbbi években a Mekkából elűzött Hasimida-dinasztia (ehhez tartozik Abdulah Emir is) ellen fordult és Ibn Szaudhoz pártolt át, jöllehet Ibn Szaud, a vahabita birodalom királya ellentétben áll a hivatalos izlám-mal. Így jutott a főmufti ahhoz, hogy a mekkai zarándoklást is politikai célokra használja fel. A mekkai konferencia a főmufti politikájának alátámasztását hivatott szolgálni és ezen keresztül a palesztinai arabok harcának előmozdítását Anglia és a zsidó Nemzeti Otthon ellen. Most azt jelenti a Reuter, helyesebben Sir John Philby, Ibn Szaud király angol tanácsadója, hogy az arab király betiltotta a konferenciát, mert annak programja „összeegyeztethetetlen a zarándoklás vallási jellegével”. E tilalom mögött Anglia akaratát áll. A tilalomról szóló hírt a főmufti megeafolta, de nem cáfolta meg Ibn Szaud. A főmufti mindenesetre elutazott Mekkába és bizonyos, hogy — ha nem is lesz hivatalos konferencia — tárgyalni fognak Mekkában a palesztinai kérdésekről és a főmufti angol- és zsidóellenes agitációra fogja felhasználni a mekkai utat.

Ibn Szaud nagy óvatossággal távortartja magát minden beavatkozástól más országok és birodalmak határain kívül eső mozgalmak ügyeibe és csak akkor foglal állást, ha intervenciója az angol érdekeknek megfelel. Ilyen „beavatkozás” volt a palesztinai arabokhoz intézett felhívás is a sztrájk beszüntetésére. A vahabita birodalom királya azonban ennek ellenére is napról-napra egyre nagyobb centrális alakja lesz az izlám, vagyis minden nagyobb arab politikai mozgalom benne látja legnagyobb reményességét. És ez nemcsak az arab tényezőkre vonatkozik, hanem

azokra a külpolitikai hatalmakra is, amelyek Arabia és az izlam barátságára aspirálnak. Így nem véletlen műve, hogy közvetlenül a zarándoklás előtt néhány repülőgépet küldött ajándékba Ibn Szaudnak az olasz kormány és régi nagy ellenfele, a jemeni imám is közeledést mutat az arab félsziget legnagyobb urához. Jellemző erre, hogy az imám Mekkába küldte fiát a zarándoklás alkalmából.

Ebben az évben különösen sok zarándok

Maniu és Lupu megállapították, hogy végső ellenállásra van szükség a demokratikus intézmények megvédésére

Uj középpárt alakul Titulescu elnökletével?

BUCURESTI, március 2. (Az Uj Kelet tud.) A Curenul kormánykörökből úgy értesül, hogy a kormány április 15-ig akarja meghosszabbítani a parlamenti ülészeteket. A kormánynak erre azért van szüksége, hogy ezidő alatt társadalmi jellegű törvényekkel igyekezzenek elejét venni a közrend elleni izgatásoknak. A parlamenti ülészet meghosszabbítását politikai körökben befejezett ténynek tartják.

Az Adeverul értesülése szerint Maniu és dr Lupu ma megbeszélést tartottak az Athene Palace szállodában. A két politikus megegyezett abban, hogy végső ellenállásra

gyülekezik Mekkába. Erről a zarándokutóról nemcsak mint a vahabita vallási eszmék agitátorai fog visszatérni a zarándoklóknak egy része, hanem más, Mekkán kivüleső politikai vonatkozásokban is viselkednek magukkal valamit hazájukba. És ebben rejlik Mekká rendkívüli politikai jelentősége. Azoknak a hatalmaknak, amelyeknek valami közül is van arab ügyekhez, sulyt kell helyezniük Ibn Szaud barátságára, aki nemcsak Arabia, hanem Mekká királya is.

Ami pedig jó Olaszországnak és Angliának, az nem lehet rossz a zsidóknak sem. Az ellenségek erőfeszítéseinek paralizálása a király udvaránál, egyik legfontosabb feladata volna a cionista diplomáciának, különösen ma, amikor Mekká egyre inkább a „Kelet Genfje”-vé, a mohamedán Népszövetség csirájává fejlődik.

van szükség az ország demokratikus intézményei megvédésére. Szóba került a Bratu ellen elkövetett merénylet is. Ugyancsak a lap írja, hogy Inculneknak Mihalacheval történt látogatása során a miniszterelnök-helyettes biztosította az ellenzéki pártelnököket, hogy a kormány minden eszközzel meg fogja kísérni a közrend helyreállítását.

A Tempo azt a hírt közli, hogy új középpárt alakításáról tárgyalnak, amelybe állítólag Titulescut is bevonnák. Az alakulathoz csatlakozna Mironescu és Stelian Popescu, valamint Xenii és Oromolu is. A párt elnökségét Titulescunak ajánlanák fel.

A 18—55 éves férfiak militarizálását, a teljes autarhia megvalósítását határozta el az olasz fasiszta nagytanács ülése

Róma, március 2. (Rador.) A fasiszta nagytanács tegnap este ült össze Mussolini elnökletével. Az ülés, mely 10 órakor kezdődött, hajnali 3 órakor végződött.

A fasiszta nagytanács üléséről szóló jelentés rámutat arra, hogy a Duce beszámolójának meghallgatása után a tanács elfogadta a napirendet. Ennek értelmében a fegyverkezések egészen távoli korlátozására irányuló kísérlet, most már véglegesen kizárt. Ezért a tanács elhatározta: 1. A haderők utólagos fejlesztési tervének keresztülvitelét. 2. Az összes 18—55 éves férfiak militarizálását időnkénti behívás által, a maximális autarhia megvalósítá-

sát a katonai szükségletek terén, amelyeket előtérbe kell helyezni a polgári szükségletekkel szemben. A tanács ezután szolidaritását fejezte ki, a felkelők Spanyolországra iránt, amelynek győzelme a bolsevista terjeszkedés nyugati elhárítását fogja jelenteni. A tanács elhatározta, hogy melegegészt fejezte ki a német-olasz közeledés kimélyítése felett és hasonlóképpen elégedett az olasz-angol földközítengeri egyezmény létrehozatala, valamint az olasz-török tárgyalások sikere felett. A tanács végül táviratot intézett Graziani alkirályhoz, mielőbbi gyógyulást kívánva neki.

Folyik a vizsgálat a feketeszeszpanama ügyében

Szabadlábba helyezték az ügy targu-muresi letartóztatottját

Tg.-Mures, március 2. (Az Uj Kelet tud.) Mint tegnapi számunkban jelentettük a szeszmonopól és rendőrség által beindított nyomozás újabb nagyarányú feketeszeszpanama-leleplezésére vezetett. Az ügy részleteiről ma a következőket hozták a hatóságok nyilvánosságra: A transzilvániai szeszgyárosok, akik tudvaleg olyan mennyiségben gyárthatnak szeszt, amennyi igénylés a vásárló raktár-tulajdonosoktól a monopólhoz beérkezik, néhány hét óta sorozatosan tettek panaszokat a szeszmonopóliumnál a rendelések csökkenéséről. Ugyanez a monopól vezérigazgatóság is megállapította a szeszből befolyó adók és illetékek tetemes csökkenését. Jenache Nicolae, a cluji szeszmonopól főellenőre indította be a nyomozást Transzil-

vánia különböző városainak szeszraktáraiban, ahol megállapította, hogy a raktárak igen nagy tételekben szállítanak a regátból szesz italokat, holott ennek beszerzési ára Transzilvániában a kisebb fuvarköltések folytán sokkal olcsóbb volna. A nyomozást Bucurestiben folytatták, ahonnan vagonszámra hozták a pálinkát és más szeszitalokat Transzilvániába.

Bucurestiben aztán megállapították, hogy Stanculescu Mihai szeszraktáros szállítja a legnagyobb mennyiségben a pálinkát a transzilvániai városokba, különösképpen pedig Targumuresre. A Targumuresre szállított vagontételes pálinkák azonban nem szerepelnek Stanculescu üzleti könyveiben, holott a targumuresi cégnél arról kimutatások vannak. Stanculescu

Vajjon reuma lenne?

Reumatikus, köszvényes, valamint hüléses betegségeket: grip-pét stb. meggyógyít egy komoly orvosság, ez a

Togal-tabletták bakteriumölők, kiválasztják testéből a mérgező anyagokat és nagy mértékben járulnak a szervezet regenerálásához

Togal - kurák:

reumánál néhány hetes, grip-pénél néhány napos.

Gyógyszertárakban és drogériákban 52.—, 130.— let.

Fejfájás, neuralgia ellen: Togal-kis-csomag 12.— let.

raktáros azt vallotta a nyomozó hatóságoknak, hogy a cujkát és pálinkát szabályos bárcával ellátva egy buzaumegyei szeszgyárból vette. Stanculescu felmutatta a szállítási bárcákat, amelyek szabályosan voltak kiállítva. Keresni kezdték azonban Buzauban a tömböket, amelyekből a bárcákat kitepték. Így állapították meg, hogy ezek a tömbök a monopólnál nem léteznek. A szálak Vasile Macri monopólügynökhöz vezettek, aki aztán be is varlotta, hogy több bárcátömböt ellopott. A monopólagens azonban, nem akarta megmondani, hány tömböt lopott el és kinek adta oda őket.

A rendőrség, mint már jelentettük, ugy Stanculescut, mint Macrit, valamint egy targumuresi szeszraktárost őrizetbe vett. A nyomozást most a legnagyobb eréllyel folytatják tovább a hatóságok különösen Transzilvániában, annak megállapítására, hogy melyik transzilvániai cég vásárolt még nagyobb tételekben pálinkát a regátból, különösképpen pedig azt, hogy melyik cégek állottak Stanculescu szeszraktárával üzleti összeköttetésben. Lapzártakor értesülünk, hogy az ügy targumuresi letartóztatottját, minthogy az ellene emelt vád alaptalannak bizonyult, szabadlábba helyezték.

Krofta nagy külpolitikai beszéde a kisantant egységéről

Prága, március 2. (Rador.) A parlament külpolitikai bizottsága előtt Krofta külügyminiszter hosszú külpolitikai beszámolót tartott. Miután megállapította, hogy Németország magatartása pozitívabb kezd lenni és az államok jobban megértik a demokráciák érdekességét, a külügyminiszter hosszasan foglalkozott a kisantantallal. Kijelentette, hogy

a kisantant minden alkalommal megerősödvé került ki azon válságokból, melyek Európát befolyásolták.

Az olaszok keletafrikai tevékenységével és Németország politikai kezdeményezéseivel szemben a kisantant államok egyforma helyzetben vannak és állásfoglalásuk is azonos.

A belső konszolidáció fokozása, a fegyverkezések növelése, azon egységes akarat, hogy minden külső nyomás ürügye elháríttassék.

A három állam közös célja közösen tevékenykedni minden helyzetben. A Franciaországgal való szövetségről beszéve, Krofta kijelenti, hogy az mindig szilárd marad és megfelel Csehszlovákia létérdekeinek. A Szovjetekkel való paktum védőjelleget Csehszlovákia nem fél a bolsevizmustól. A lengyel-cseh kapcsolatok mind jobbak, Németországgal a hivatalos viszony jó és a németországi csehellenes kampány nem kedvez a barátságos hangulatnak. Ausztriával és Lengyelországgal Csehszlovákia mindig kész együttműködni.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

(39)

LOBAGOLA

EGY NÉGER ZSIDÓ ÖNÉLETRAJZA

Alig hogy kikötöttünk, rögtön folyamodtam a Hadügyi Hivatalhoz, hogy küldjenek vissza Palesztinába. Kérésemet azonnal teljesítették. De egy ideig Londonban kellett várakoznom, mielőtt egy csapatszallító hajó a Közet-Keletre indult, de természetesen a hadsereg költségén várakoztam. Korlátlan szabadságot kaptam és nem kellett csapat-testnél szolgálatot végezniem.

1920-ban volt ez és akkor nyertem meg az első Derbymet. Öt fonttal megfogadtam a Spion Kop nevű lovat, amely elsőnek jött be és tizenhatszoros pénzt fizetett. Nem kaptam meg a pénzem a katonai irodától, mert a nyereséget javamra írták.

Főoka annak, hogy vissza akartam térni Palesztinába, az volt, hogy mikor Jeruzsálemben voltam hosszabb szabadságon, alkalmam nyílt a Frères Collegeben tanítóskodni. Tanítási módszerem annyira megtetszett az intézet igazgatójának, hogy amikor elbucsztam tőlük, csak sajnálattal vált meg tőlem és azt mondta, hogy bármikor is visszatérek Jeruzsálembé, örömmel alkalmaz megint. Így hát nagyon visszavágyódtam, hogy ott taníthassak.

Amikor visszatértem, a dolgok nem úgy fordultak, mint én szerettem volna, különösen, ami a zsidókat illeti. A zsidó ezredes mindent elkövetett, hogy minél feketébb színre fessen engem és még hivatalos körökben is rossz véleményt keltett rólam. De ez nem akadályozta meg, hogy ne térjek vissza a Frères College-be és hogy ott ne tanítóskodjak egy ideig. Néhány magánövendéket is tanítottam angolra és így biztosítottam megélhetésemet.

Végül is hajóra szálltam és szülőföldemre utaztam.

Amikor újra elértem hazámat, őszintén reméltem, hogy nem hagyom el többé és ott halok meg. De új ellenkezésre találtam. Kintünön beszéltem angolul és úgy jelentem meg mindenütt, mint egy jól nevelt európai. Sokat utaztam és tapasztalataim, élményeim idegen országokban éppolyan kinosak voltak, mint azok, amelyeket odahaza szenvedtem el. Nagyon is jól ismertem a fehér embert és ez is ellenem szólt Afrikában. Nem akartam sem saját népem, sem más nép vértanúja lenni.

Hová menjek hát, hol találok békét és nyugalmat? Nincs senkim Skóciában. Elhagyta az országom, hogy Amerikába térek vissza. Londonba utaztam és Reverend A. F. Day, S. J.-nek bemutatkoztam. Kintünötően jószágos volt hozzám és kegyes közvetítése folytán egy uriember összegyűjtötte az utiköltséget, amely kíségetett Amerikába. Hogy valami kis pénzem is maradjon és ne fordítsam az egész pénzt az utiköltségre, Jerseyben egy marhaszállító hajóra szálltam és utközben a harmokat gondoztam.

Tizenkilenc napi viharos utazás után szerencsésen megérkeztem Amerikába és partra szálltam az „arany országban”. Egy kis ideig munka és állás nélkül ténfergtem, de hamar megtaláltam az utamat Harlembé. Sokkal bölcsőbb voltam, mint előbbi utjaimon és most senkisémet rabolt ki. Valamiképpen felkeltettem magam iránt a Mary Knoll Missionary Society figyelmét és testvérükül fogadtak engem. Egy hónapig voltam velük együtt, azután elbuktam. Minek beszéljek többet? Ott kellett hagynom őket.

Newyorki szállásomra tértem vissza, én, egy kivert, nyomorult ember. Seholy voltak kíváncsiak előadásaimra, mint azelőtt. De Right Reverend Monsignor R. jóvoltából a Fordham University alkalmazott. A Fordham University elnökének jóvoltából

annyt kereshettem, hogy tisztességesen megélhettem. Tizennégy hónapot töltöttem el ott és fizetésem havi hetvenöt dollárról százhusz dollárig emelkedett. Akkor megint elbuktam és elvesztettem állásomat. Az emberek, akikkel érintkeztem, részegesek, iszákosok voltak. Csak azért, hogy velük tartassak, én is féktelen iszákos lettem. Nem láttam, nem éreztem, hogy magam alatt ásom a vermet.

Egy nap kétségbeesésemben egy népiskola kapuja előtt lézengtem. Az az ötletem támadt, hogy bemegyek és megkérem az igaz-

gatót, hogy engedje meg, hogy egy kis pénzért előadást tartsak a gyerekeknek. Nem volt sok reményem hozzá, de mégis megkísérletem. Próba szerencse nem árt! Tíz dollárt fizetett egy előadásért, és tíz dollár akkor aranybánya volt nekem. Ettől az időtől kezdve mindenféle több előadást tartottam, mindenféle hallgatóság előtt beszéltem és sok igaz érdeklődést keltettem.

Ezzel véget is ért Lobagola önéletrajza. Egy utolsó közleményben néhány dzsungel történetet közlünk Lobagola meséiből.

SZÍNHÁZ-FILM

Jöjjön elsején

Végre ismét egy igazi nagy vigjátéksiker! Az Érettségi és a Máltóságos asszony százas előadásorozatainak hanguiata elevenedett fel újból Stella Adorjának és Békeffy Istvánnak, ennek a kitünő szerzőpárnak új vigjátékában, amelynek sokatmondó címe: Jöjjön el elsején! Ezzel a felkiáltással szokták fogadni a rossz fizető adósok a szegény inkasszánsokat. S történetünk egy bájos, finom kis hivatalnoklányról szól, akinek felmond a főnöke, mert vevői nem fizetik a részleteket s az üzlet rosszul megy. A kis lánynak az a mentő ötlete támad, hogy a fiatalember, akik az üzletben szépeket mondtak neki, bizonyára nem fogják ridegen elutasítani, ha beállít hozzájuk a számlával. Beáll tehát inkasszánsnak. Tapasztalnia kell azonban, hogy minden ajtó bezárul előtte, senki sincs otthon, amíg végül Rozner bácsi,

az inkasszánsok királya, beavatja a mesterség titkaiba.

A mese vége persze az, hogy a kislány nemcsak hogy inkasszáns, de férjet is szerz magának, megmenti a Rozner bácsi házasságát is, amelyet komolyan fenyeget az egyik rosszfizető szelodon. Persze a Jöjjön elsején telve van mulatságos ötletekkel, mesterien megformált figurákkal. A huszonhat szereplő mindegyike életele-ven alak, ahogy mondani szokták, az életből lesték el őket a kitünő társszerzők.

A Jöjjön elsején ragyogó kiállításban, forgószínpadon kerül nálunk színre, a főszerepeket pedig Fényes Alice, Harmath Jolán, Sántha Ilona, Báza Éva, Jenel János, Tompa Sándor, Tóth Elek, Lantos Béla, Nagy István, Rajnai Sándor és Csen-geri Aladár alakítják.

Budai Nagy Antal

— Koós Károly történelmi drámájának bemutatója —

Annai hangos reklám, meddő próbálkozás, főlös hirharang után végre valóban megszületett az első igazi transzilván dráma, mely nem néprajzi romantikát, nem hamisított falusiasságot és álnepiességet szólatalt meg a színpadon, hanem az egyedül példóntó erejű drámai feszítőerőket állítja glédába: az ellentétes érdekek harcát a hatalomért, az aranyért, másfelől pedig a felszabadulásért, a szabadságért, a kenyérért.

Koós Károly a multba ment vissza, hogy a kortársi magyar valóság legégetőbb kérdését: a parasztkérdést a maga forradalmi és megrázóan tragikus valóságában tár-hassa fel.

A „Budai Nagy Antal” történelmi dráma, a reformációkorabeli Transzilvania idejében pereg le cselekménye, alakjai, hősei a kor értelmi és érzelmi színvonalához mért eszmékkel mennek harcba, hogy az akkor is elviselhetetlenné vált elnyomás és kiszipo-lyozás rendszerét ledöntsék.

A szerző kimagasló tehetségének, emberábrázoló művészetének, mondanivalói pontosan és félreérthetetlenül fogalmazott át-ütő erejének bizonyossága, hogy darabjának történelmi háttere a cselekmény pergesése során csaknem kulisszává halványul s a jelen szavát, a jelen galádságát, a jelen lázadó szenvedélyét halljuk ki pompásan meg-formált alakjainak izzó, elementáris sza-vaiból.

Mindezek ellenére Koós Károly drámája nem a szó rosszabbik értelmében vett irány-dráma. Bár alakjait egyazon cél mozgatja, bár harcukat, törekvéseiket egyazon való-ság irányítja és határozza meg: a szenvedé-ly, a jellem, az értelem különbözőségénél fogva az akaratok tartalma és feszítő ereje más-más lendülettel, más-más sorsokká alakulva nyilatkozik meg benne. Eppen ezért

olyan igazak, olyan hus-vérből valók alak-jai; ezért harmonizál remekbe faragott dialógusaiban a költői képzelet valóság a tények valóságával, az író hangja hőseinek hangjával, tragikus életérzése hőseinek tragikumával.

Budai Nagy Antalnak el kell buknia, nem azért, mert nincsen igaza, hanem azért, mert igazsága és eszmétársainak igazsági korá-éretten lendülnek cselekvésbe. Tragikuma tehát mély, de nem vizsgálatlan, mert igaz-sága tulnó egyéni sorsán, amit mi sem bi-zonyít jobban, mint az, hogy igazsága és társainak igazsági — ma is igazságok.

Ha Budai Nagy Antal és minden idők Nagy Antaljai — nemcsak lázadó paraszt-vezérek, hanem egyben igazi népvézérek is tudtak volna lenni, talán sikeres hősöké tudtak volna magasodni. Am a drámai al-kotás szempontjából e feltevés helyessége, vagy helytelensége nem fontos. A fontos az, hogy azok a kormozgató eszmék, melyek sorsdrámává sűrűsödnek a darabban, igazi parasztkor, életén, vérén, szenvedélyén, fen-költésén és alantasságán, ezeknek cselek-vésén, szaván, gyűlöletén és szerelmén ke-resztül jutnak szóhoz.

A „Budai Nagy Antal” nemcsak egy vér-beli író, hanem egyben egy becsületes, bátor, tisztaszándéku ember akotása. Nem a párt-emberé, de az igazságszerető emberé, aki fajtaszeretét, helyesebben népe szeretetét nem folklorisztikus kellékek, néprajzi ér-dekességek felvonultatásával, hanem igazi törekvéseinek és égbekiáltó igazságainak megszólaltatásával akarja bizonyítani.

Ezt a törekvét teljes siker koronázta. Darabjának a becsületes, jószándéku em-berek szívében mélyebb visszhangja volt és lesz, mint a transzilván sallangok összes romantikusainak, mint a magyar színpad-ípar összes bűvészeinek. Mondataiból és alakjaiból erő sugárzik. Nem hamisít, nem szépit, de nem is véz el naturalisztikus vaskosságokban. Aki pedig netalán feleke-zeti elfogultságot olvas ki alakjainak sza-vaiból, az elfelejtkezik a korról, amelyben a

darab lejátszódik és főleg arról feledekez-neg, hogy kereszténység és egyházi érdekek nem mindig azonos fogalmak, sőt adódnak történelmi helyzetek, amikor teljes ellentétet egymásnak.

A darabnak óriási sikere volt. A zsufé-lásig megtelt nézőtér közönsége lelkes ün-neplésben részesítette a szerzőt.

A darab kiválóságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy ellenére a viszonylag gyenge előadásnak, mégis hatni és lelkesí-teni tudott. A színház drámai személyzeté-nek hiányos volta tegnap este feltünően mutatkozott meg. Vannak a társulatnak ki-váló erői, de nem minden szerepkörre. A címszerepét Nagy István játszotta. Látszott rajta, hogy szerepét teljesen átértette, de hanganyaga több jelenetben nem tudott megbirkózni a nehéz feladattal. Koós Dodó rendkívül bájos volt, csupa nőesség, csak rutinja hiányzik ahhoz, hogy teljes illúziót nyújtson. Kitünő volt Csóka József, aki megérdemelné, hogy egészen komoly felada-tokat bizzanak rá. Kiváló színész. Feltünően jó alakítást nyújtottak: Tompa Pufi, Grót László, Déry Jenő. Kisebb szerepeikben is pompásan megállották helyüket: Forgács, Tóth Elek, Borovszky, Benes Ilona, Lantos Béla, Fülöp Sándor, valamint Kovács György és Simon Béla.

A rendezést báró Bánffy Miklós végezte a legteljesebb elismerést megérdemlően. Diszletei festőiek, stílusosak, korhűek. Min-den szereplőből igyekezett a legtöbbet ki-csiholni; ha ez nem sikerült teljes mértékben, nem rajta mulott. Reméljük, hogy a „Budai Nagy Antal” állandó műsordarabja lesz a színháznak.

Salamon László.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelég levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

ויר וזוכן טיכטיגן מלמד יר"ש מרביס דער צוגליך דאס שמשות דער געמיינדע ח"ק, אונד מר אברהם זאלי מאנאטיאנאממן צירקא לעי אברישעלד 5000 לעי איזט ער-מאירעט.

Comunitatea izr. orth. ICLOD jud Someș

Kiadó belvárosi villában butorozott szoba. Cím a kiadóban.

200 értékes nyereségy. Április 4-én lesz az oradeai Zsidó Kórház sorsjátéka. Főnye-remények: 1 hálószoba, 1 szalon, 1 konyha-berendezés, szelontakaró, ebédlokszet, stb. 1 sorsjegy bélyeggel 26 lej. Vidéki rendelé-seknél kérünk 7 lej portóköltiséget. „Agimex” Agentura Cluj, Piața Unirii 3.

Keresek 6-7-ik gimnázista leányt instruk-tornak. Cím a kiadóban.

Keresek március 15-i belépéssel, szombat megtartásával, román-magyarul beszélő fűp szer-, vas- és rövidáruban jártas fiatal se-gédet. Úvegezéshez értő előnyben. Fizetés igények megjelölésével kér ajánlatot Mar-kovics Farkas Surduc, jud. Salaj.

Arva gyermek. Egy cehusilvaniai földhöz-ragadt szegény ember, akinek felesége a napokban halt meg a clujji Zsidó Kórházban, árván maradt négy gyermeke közül a leg-kisebbet — hathónapos kislány — örökbe adná egy könyöröltes és jószívű ortodox zsidó családnak. Cím a kiadóban.

Hölgyek felhívás! Princessz fűzőt bánl alkalomra legprecízebben a legújabb szisz-tém szerint a Sonderling-szalóban készült. Regele Ferdinand 3.

Keresek 26 éves szép, intelligens hugom ré-szére 28-36 éves intelligens fiatalember, kinek jól dotált állást és megfelelő hozó-mányt adunk. Cím a kiadóban.

Konyhabutorok a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben igen olcsón kap-hatók a Str. Baritzia 10 alatti asztalos-műhelyben.

Biztos egzisztenciát nyújtó kisebb gyárba benősülhet egy szorgalmas fiatalember. Az urileány 24 éves és szép berendezéssel is bír. Bővebbet Mirea házasságközvetítő iroda Cluj, Str. Marechal Foch 25, első emelet. Hivata-los órák 3-6-ig.

Zsidó Sit

A sft-gheorghe zsidó Kulturháza A terv már a h va, miután a h hez szükséges előirányított er százezer lejt.

A zsidó K Gheorghe zsidó lási folyamathoz Mert aki kö zsidóság életét, ezen az ország a zsidó élet ki rétegek figyelme dig közömbösel nyilvánulással sajtát otthon sz nyilnak meg a kaszinók és a honokban inter

Valamikor k ja képezni az képpen mi is kaszinókat. Kü kutatni. Az erő embert kinézik kálnak, hangos rovasára, ug helynek, ahol feketéjét, disko a külső okok. más pontjai, a érte el a fejle az önálló, sajt Lugoj, Albaul kényszer, han tette meg a z

Ezek az ot zájárultak a z zsidó otthon könyvtárat ta zsidó előadás nyujt különböző napi vendé nem akarva ezernyi problé ba kerül a zs

A sft. gheo az itteni zsidó Ezen a ponton cionisták, orto ház akciója a dult. Az építé és annak inté hetősebb zsidó

Kultur lehessen rá hu leges rabbiak A sft. gheo hatatlanul kül nye. De azért minden nehé hártison utját za azt a kult leg minden tr felfogásbeli á

— meleg, iga

— Időprogr nyire borus é des, nedves k a fővárosban

— Belföldi man bankjeg tik: A kormá gyárnak enge Nationalanak gyártsa. Az u — írja a Cur

— Rádióe országban. I szavazás volt nek kijelölése tők nyugtáik joggal bírnak Famine-nak n Radio Liberté eredmények a mére mutatna

— Egy hón életét gépko Egyesült Alla Január folya 3050 ember v esztelenségekbó lékkel több, m

HIREK

Zsidó Kulturház Sit-Gheorghen

A sft-gheorgheni zsidó szervezetek egy zsidó Kulturház felállítását határozták el. A terv már a közeljövőben meg lesz valósítva, miután a hitközség átadta az építkezéshez szükséges telket és különböző alapokból előirányított erre a célra körülbelül háromszáz ezer lej.

A zsidó Kulturház felállításával Sft. Gheorgheni zsidósága is eljutott a rejuadaizációs folyamathoz.

Mert aki közelről figyeli a transzilván zsidóság életét, örömmel állapítja meg, hogy ezen az országrészen is az utóbbi években a zsidó élet kimélyült. A zsidó ügyek olyan rétegek figyelmét keltették fel, amelyek eddig közömbösebbek voltak minden zsidó megnyilvánulás szemben. A zsidóság érezte a saját otthon szükségét és ezért egymásután nyitlak a kulturházakat, előadótérmeket, kaszinókat és a klubok. Ezekben a zsidó otthonokban intenzív zsidó élet folyik.

Valamikor külön tanulmány tárgyat fogja képezni az a körülmény, hogy tulajdonképpen mi is hívta életre ezeket a zsidó kaszinókat. Külső és belső okokat fognak kutatni. Az erős szárazlakta vidékeken a zsidó embert kinéztek a kávéházból, vitákat provokálnak, hangos megjegyzéseket tesznek a rovására, úgy hogy szükségét érzik olyan helynek, ahol feszélyezetlenül megihathatja a feketéjét, diskurálhat és szórakozhat. Ezek a külső okok. Vannak azonban az országnak más pontjain, ahol a zsidó élet olyan fokot ért el a fejlődésnek, hogy szükségét érzik az önálló, saját kereteknek. Ilyen például Lugoj, Albaulia és Odorheiu. Itt nem külső kényszer, hanem belső szükségesség teremtette meg a zsidó otthonokat.

Ezek az otthonok komoly formában hozzájárultak a zsidó élet kimélyítéséhez. A zsidó otthonnak kulturprogramja van, könyvtárat tart fenn, zsidó lapokat járát, zsidó előadásokat rendez és lehetőséget nyújt különböző ünnepélyeknek. Aki mindennapi vendége egy zsidó otthonnak akarva, nem akarva megismerkedik a zsidó élet ezernyi problémájával, közvetlen kontaktusba kerül a zsidó kultúrával.

A sft. gheorgheni zsidó Kulturház tervét az itteni zsidóság minden rétege felkarolta. Ezen a ponton találkoztak cionisták és nem cionisták, ortodoxok és neológok. A Kulturház akciója a legnagyobb siker jegyében indult. Az építkezéshez nemcsak a hitközség és annak intézményei, hanem a megye tettehetőbb zsidói is hozzájárulnak. Ezért úgy épül a Kulturház, hogy idevél emeletet is lehessen rá húzni, zsidó elemi iskola és esetleges rabbiak részére is.

A sft. gheorgheni zsidó kulturház tagadhatatlanul külső körülményeknek a szüleménye. De azért a vezetőség a cél érdekében minden nehézséget és akadályt el kell, hogy hárítson utjából, hogy mielőbb tető alá hozza azt a kulturházat, amelyben remélhetőleg minden traiscaune megyei zsidó-vallási és felfogásbeli anyalatra való tekintet nélkül — meleg, igazi zsidó otthonra fog találni.
Dr. Fuchs László.

— **Időprognózis.** Váltakozó felhőzet, többnyire borús ég, keleti szél, lassu felmelegedés, névyes ködös idő, szitáló eső. Ma délben a fővárosban +5 fokot mértek.

— **Belföldi papirgyár fogja gyártani a román bankjegyek papírját.** Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága a Letea gyárnak engedélyt kapott arra, hogy a Banca Nationalának szükséges bankjegyek papírját gyártsa. Az új vállalatba 25 milliót ruháznak — írja a Curentul.

— **Rádióelőfizetők szavazása Franciaországban.** Egész Franciaországban tegnap szavazás volt a rádiótársaságok vezetőségének kijelölése végett. Az összes rádióelőfizetők nyugtáik felmutatása mellett szavazati joggal bírnak. Két listát tettek le: a Radio Famille-nak nevezett nemzeti és a népfrent Radio Liberté-nak nevezett listát. Az eddigi eredmények a nemzeti lista fölényes győzelmére mutatnak.

— **Az olasz uralkodópár májusban ellátogat Magyarországra.** Budapestről jelentik: Kánya külügyminiszter bejelentette a parlamentben, hogy május folyamán az olasz uralkodópár ellátogat Magyarországra.

— **Egy hónap alatt 3050 ember veszítette életét gépkocsiszerecséltenség miatt az Egyesült Államokban.** Newyorkból jelentik: Január folyamán az Egyesült Államokban 3050 ember veszítette életét gépkocsiszerecséltenségekből kifolyólag, tehát 20 százalékkal több, mint az elmúlt évben.

— **A timisoarai zsidó cserkészek purimi előadása.** A timisoarai zsidó liceum növendékeiből alakult cserkészcsapatok purimkor jól sikerült előadást rendeztek az intézet tornatermében. Színes előképekben mutatták be a nyári táborok emlékeit. A pompás előképeket Wagmann Albert tanár rendezte. Ezután kitűnő tornamutatók következtek, amelyeket Tordai Levente tanár irányított. Nagy sikere volt az ének- és kórus számoknak, amelyeket dr. Eisikovits Miksa tanár dirigált. A közönség lelkes ünneplésben részesítette a cserkészeket.

— **Halálozás.** Hosszu szenvedés után meghalt Timisoarán dr. Nagy Hugó ügyvéd. Halálával súlyos veszteség érte a timisoarai zsidó társadalmat, amelynek előkelő és jótékonyágáról közismert tagja volt dr. Nagy Hugó. Temetése óriási részvét mellett ment végbe. Halálát özvegyén és két gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja, köztük az Ausspitz, dr. Polatsek és Nagy családok.

FERNET-VINIGGI

a legjobb aperitív.

— **Elfogták egy argentinai szenátor unokáját elrablóját.** Buenos Airesből jelentik: A rendőrségnek sikerült elfognia Pereyra Irola, egy argentinai szenátor unokájának elrablóját. A rabló, Cencendo Plata kijelentette, hogy gondatlanságból megölte a gyermeket, mert amikor karjaiban vele szaladt, a gyermek kiabálania kezdett, ő be akarta fogni a gyermek száját, de annyira erősen szorította a nyakát, hogy az megfulladt. Attól való félelmében, hogy felismerik, a hullát egy díszlő közelében eldobta.

— **Borzalmas robbanás egy észtországi városkában.** Rigából jelentik: Kuressaare városkában (Észtország) borzalmas robbanás történt. A villamoserőművek telepe ismeretlen okokból levegőbe roppant. Több szomszédos épület is elpusztult. Az áldozatok száma egyelőre ismeretlen.

ROYAL slágermozgó.

I.
Érdekes! Izgalmas! Titokzatos!
Fantasztikus!
Az Ördög bábuja
Lionel Barrymore és Maureen O'Sullivan
rendkívüli filmkülönlegessége.
Soha nem látott filmtrükkök!

— **Rotschild Viktor báró eladja világhírű képgyűjteményét.** Londonból jelentik: Rotschild Viktor báró, az ismert multimilliomos elhatározta, hogy eladja világhírű kép- és műtárgy-gyűjteményét.

— **Linzbén betiltották a Germania című német film előadását.** Bécsből jelentik: Miután Grácban és Bécsben betiltották a Fridericus című film előadásait, az osztrák hatóságok betiltották Linzbén a Germania című film előadását, amiért az a harmadik birodalom ujjaépítését mutatta be.

— **Orvosi szakülés.** A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 4-én este 9 órakor tartja 100-ik tudományos ülését saját új otthonában, Str. Memorandului 13 a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Goldberger Ede, elnök: Visszapillantás és körültekintés a jubiláris szakülés és az új otthon felavatása alkalmából. 2. Dr. Farkas Imre: A tüdőgyulladás gyógykezelésének mai állása. 3. Dr. Herskovits Izidor: Haladás az orrmelléküregek röntgenvizsgálatának technikájában. 4. Dr. Traub Vilmos: A közepvérvényomásról.

— **Sirkövetés.** Meghaldogult Fuchs Benjamin oradeai főrabbi sirkövének felállítására f. hó 4-én, csütörtökön d. e. 11 órakor lesz a venetiai temetőben.

— **A deji Chevra Kadisa új tisztikara.** Vasárnap tartotta meg tisztújító közgyűlést a deji Chevra Kadisa, amely a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: Bernád Dezső, alelnök: Schlesinger József. A választmány tagjai: Weinberger Samu, Paneth Mihály, Bernád Samu, Fülöp Elek, Basch Lajos, póttagok: Schönberger Dávid, és Werzberger Sándor. Pénztárnok: Majorovits Miksa.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Palesztina, Sziveskedjék pontos címét közölni és választélyeget küldeni, hogy irásban válaszoljunk.

— **Véres harc Mandzsúria északnyugati részében banditák és rendőrök között.** Tokióból jelentik: Dunge-Hiang közelében, Mandzsúria északnyugati részében a rendőrség és 200 bandita között harcra került sor. A rendőrök közül 37 elesett és megsebesült.

— **Hodos Silvia öngyilkossági kísérlete.** Bucurestiből jelentik: Silvia Hodos, Alexandru Hodos, az ismert publicista 21 éves rokona, ma délelőtt öngyilkossági kísérletet tett. Mérget vett be, de idejében rájöttek hozzátartozói és kórházba szállították. A leányt családi viszály ragadtatta könnyen végzetessé válható tettere.

— **Székelési zavaroknál és az ezekkel járó általános rosszullétnél a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggelenként felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbeécsatorna tartalmát gyorsan kiüríti és a mérges bélgázok fejlődését csökkenti, az emésztést és a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Az orvosok ajánlják.**

— **Cantacuzino afrikai körrepülése.** Bucurestiből jelentik: Bacu Cantacuzino vasárnapi elindult Párizsból Afrika felé, hogy új gépét, amellyel világgörüllit utat tervez, kipróbálja. Bazu megérkezett Algírba, onnan tegnap továbbutazott, átrepülte a Saharát. Bazu pénteken tért vissza Párizsba.

— **Németország az egész világnak ajánlja gazdasági szolgálatait — mondotta Keehler, a német náciok gazdasági bizottságának elnöke.** Lipcséből jelentik: Keehler, a nemzeti szocialista párt gazdaságpolitikai bizottságának elnöke a bizottság tegnapi ülésén felszólalt és kijelentette, hogy a nemzeti szocialista gazdaságpolitika nem elszigetelési politika és nem veti meg a világgazdasági kapcsolatok értékét, de gazdasági világbeke nem lehetséges, amíg a csereforgalom háborút folytat. Németország — fejezte be szavait Keehler — az egész világnak felajánlja gazdasági együttműködését, de csak a szabad konkurrencia alapján.

Ma, szerdától 2 nagyszerű film 1 helyéért:

II.
L'EQUIPAGE (A repülőtszít)
Kessel regénye után. Főszerepekben:
Annabella és Jean Pierre Aumont.
Magyar feliratokkal.

— **Högörgeteg torlaszolta el a Brennerhágón átvezető vasutvonalat.** Milánóból jelentik: A Brennerhágón átvezető vasutvonalat hógörgeteg borította el. A Berlin-Róma közötti expressz mozdonyát, amely szerencsére csak lassan haladt, a hó eltemette. A szerencsétlenséget csodával határos módon hártották el.

— **Kereskedők bálja.** Az ISSAEC (Kereskedelmi alkalmazottak sportegyesülete) március 6-án tartja Kereskedők-bálját, az unit. Nőszövetség helyiségében. Meghívó Platsintár testvéreknél kapható.

— **Fordítás bármely nyelven, másolás** Dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Memorandului 24.

— **A cluji cionista helyicsoport kultur-estje.** Folyó hó 4-én, csütörtök este 9 órakor teával egybekötött kultureszt rendez a Salom-klubban a Zs. N. (Sz. cluji helyicsoportja. A kultureszt keretében Boskovits Ignác „Amit a kövek mesélnek” címmel tart előadást a legújabb ásatási leletek alapján a Biblia világáról, vetített képekkel. Ugyancsak vetített képek kíséretében fog beszélni a mai zsidó Palesztináról. Ezután Danzig Hillél fog beszámolni a cionizmus legújabb politikai eseményeiről. A kultureszt iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— **Vallomással kezdődik az Uj Transzilvânia most megjelent új száma,** amelyben Győri Illés István, a lap szerkesztője ismerteti a hazai igényeket messze felülmúló Metamorphosis Transylvaniae című rendkívül érdekes monográfia szerzője könyve megjelenésének tanulságos körülményeit. Ezenkívül nagy érdeklődést fognak kelteni a lap többi cikkei is, amik közül kiemelkednek az alábbiak: A Makkay-ügy, Ahogyan én Moszkvát láttam (részlet Andre Gide művéből), Hírek a cluji színház rezsimváltozásáról, Karinthy és az ő kedvenc agyudorja, Olasz páter és az ödipusz-komplexum, Petőfiék Petőfi ellen, Dámai beszélgetés a halálba készülő Gál Pirivel és még számos érdekes közlemény. Kérjen mutatószámot az Uj Transzilvânia kiadóhivatalától. (Cluj, Str. Octavian Goga 13.)

Ha a gyomor nem jó, nincs élet!

Az emberi szervezet egyik legfontosabb életfunkciója a jó emésztés, tehát nagyon fontos, hogy jól tudjunk enni és jól tudjunk emészteni, mert a természetes tápfevételt semmivel a világon nem tudjuk pótolni. Tehát egészséges jó emésztés, normális bél-, epe-, vese- és májműködés szükséges ahhoz, hogy vérünk normális állapotát, szervezetünk egészséges működését fenntartsuk.

A világhírű amerikai Gastro D. gyógyszer, melynek kiváló hatását már az egész tudományos világ elismerte és tekintélyes orvosok klinikáikon alkalmazzák, olyan elemeket tartalmaz, hogy 10–15 éves súlyos gyomor- és bélbetegségeknek, valamint vese-, epe- és májbajoknál rövid kúra után kitűnő eredményeket értek el.

Gastro D. kapható gyógyszertárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszertárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— **Március 6: Ujságiróbal.** Általános örömet keltett a nagyközönség és a bálozó fiatalság köében, hogy — a báli évad betetőzéseként — az idén is megrendezik az Ujságiróbal. Már vasaltatják a frakkokat és szmokingokat, csináltatják a szebbnél szebb estélyi ruhákat, hogy a jövő hét szombatján lezajló fényesnek gerkező Ujságiróbal külsőségeiben is alkalmazkodják az eddigiekhez... Nem kétséges, hogy az ujságirók nagyszabású táncmulatsága az idén is megfelelt a hozzáfűzött várakozásnak, mert szintén hagyomány, hogy ezen a hangulatos báli éjszakán minden résztvevő jól érezte magát s maradandó emlékekkel távozzék. Március 6-án este jókedv és hangulat lesz az ur az Ujságiróklub termelben, amelyeket — az érdeklődés alapján itélve — szintüilt megölt a mulatnívagyó uri közönség.

— **Egy szerencsétlen leány kérése.** Genut Regina, egy szerencsétlenül járt fiatal leány, akinek lábát protezissal látták el, haza akar utazni Viseul de Susra. Arra kéri a jószívű embereket, adjanak neki utiköltségre. Adományokat a kiadóhivatal közvetít.

HETI MŰSOR:

Szerda fél 9: Budai Nagy Antal. (Harmadszor.)

Csütörtök fél 9: Jöjjön elsején! (Békeffy István és Stella Adorján 100 előadást megért, ragyogó vigjáték újdonsága, a szezon legnagyobb vigjáték-sikere. Főszereplők: Pényes Alice, Harmath Jolán, Sántha Ilona, Jenei János, Tompa Sándor, Tóth Elek, Lantos Béla, Nagy István, Rajnai Sándor, Csengeri Aladár. Premier bérlet 22. szám.)

Péntek fél 9: Jöjjön elsején! (Rendes bérlet) Szombat d. u. 5: Ripp van Winkle. (Ifjúsági előadás olcsó helyárrakkal.)

Szombat 9: Jöjjön elsején! (Harmadszor) Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Az év legnagyobb operettisikerének első olcsó helyáras előadása.)

d. u. 6: Budai Nagy Antal. (Negyedszer, rendes helyárrakkal.)
este 9: Jöjjön elsején! (Negyedszer.)

ROMÁN OPERA MŰSORA

Szerda, március 3 (Satunare): Herodiada. Péntek, március 5 (Cluj): Az eladott menyasszony.

Szombat, március 6 (iskolai matiné): Bohémélet.

Vasárnap, március 7 (matiné): Piros rózsák. Hétfő, március 8: Horia.

Szerda, március 10: Vigözvegy.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Két nagyszerű film egy helyéért: Premier! I. Az ördög bábuja. Lionel Barrymore és Maureen O'Sullivan fantasztikus témájú, rendkívül izgalmas slágere. II. A repülőtszít. (L'Equipage). Az utóbbi rege legnagyobb sikere. Kessel világhírű regénye után. Főszerepekben: Annabella, Jean Pierre Aumont, Jean Murat, Charles Vanel. Magyar feliratok. Előadások kezdete: Az ördög bábuja: 3.20, 6.20, 9.20 órakor, Equipage: 4.30, 7.30, 10.30 órakor.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Kettős műsor román és magyar feliratokkal: I. Végre egy uriaszony. Elissa Landi, L. Gál. II. Királyi udvar. Gretl Theimer, Georg Alexander. Helyárrak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9-kor.

UJ KELET Legújabb hírek

Drákói szigorúságu intézkedéseket határozott el a minisztertanács

(Elsődali cikkünk folytatása)

Komplikációk elkerülése végett a délelőtti folyamán tetanusz-injekciót is adtak a betegnek. A délelőtti folyamán a merénylet színhelyén megtalálták az áldozat le-tépett fülét.

A iasi hatóságok azonnal megindították a nyomozást és ugyanakkor jelentést tettek a belügyminisztériumnak. Gabriel Marinescu tábornok belügyi alminiszter, azonnal érintkezésbe lépett Tatarescu miniszterelnökkel, aki utasította, hogy végső szigorral járjanak el a merénylőkkel szemben. A miniszterelnök lakásán az éjszaka folyamán szűkebb miniszterközi megbeszélést tartottak, amelyen elhatározták, hogy másnap reggelre összehívják a minisztertanácsot és egyben azonnali intézkedéseket határoztak el.

A rendőrség megrohazotta a diákokat

A iasi hatóságok a kapott utasításoknak megfelelően nagy apparátussal láttak hozzá a nyomozáshoz. Még az éjszaka folyamán több mint harminc egyént tartóztattak le. Miután a sziguranca vezetőinek meggyőződése szerint a merényletet a Rapa Galbena nevű diákokonban tervezték ki, amely a vasgárdisták székhelye is, rendőrök és csendőrök vonultak fel a diákokhoz, hogy megkezdjék a vizsgálatot. A hatóságok képviselői azonban nem tudtak behatolni az otthonba, miután a vasgárdista diákok elbarrikádozták magukat az épületben, lezárták annak ajtóit és nem voltak hajlandók ismételt felszólításra sem kinyitni.

A rendőrség erre körülvette az otthonát, majd a törvényes felszólítások után formálisan megostromolták annak épületét. Hajnali négy órakor sikerült a hatóságoknak behatolni az otthonba, amelyet azonnal kiürítettek és bezártak.

A bennlakó ötven diákok letartóztatták és a hadbírószárra szállították, ahol még a kora reggeli órákban megkezdődött kihallgatásuk. Az éjszaka folyamán Iasiban újabb ötvenhat letartóztatást eszközöltek.

Egyházi zsinat határoz a kutmérgező lelkészekről

A kormány tagjai ma a kora reggeli órákban minisztertanácsra ültek össze, amely azonnali intézkedések sürgető fogantatását határozta el a rend helyreállításának érdekében. Mindenekelőtt is kimondták, hogy

az ország összes egyetemeit és diákokat további intézkedésig azonnal bezárják. Az egyetemek újból megnyitására csak akkor fog majd sor kerülni, ha a kormány már életbe léptette az új felszólító törvényt, amely — mint azt már az Uj Kelet megírta — az egyetemi élet gyökeres átszervezéséről intézkedik.

E törvény egyik lényeges intézkedése az, amely kizárólag az egyetem tanács által jóváhagyott diákszervezetek működését engedélyezi. Ehhez a törvényjavaslathoz a szenátusban újabb szakaszt csatolnak ma délután, amely az ország összes főiskoláiról való kizárás terhe alatt megtiltja az egyetemi hallgatóknak, hogy bármely politikai párt tagjai legyenek és politikai tüntetéseken vegyenek részt. Ezzel az intézkedéssel a kormány ki akarja parancsolni a diákokat a politikai életből, ahol főleg mint egy szélsőjobb oldali szervezet elharcosai vittek szerepet.

Egy másik törvényes intézkedés a minisztertanácsi határozat értelmében megszigorítja az egyenruhaviselésért járó büntetéseket.

A kormány felhatalmazta a kultuszminisztert, járjon közbe a patriárchánál annak érdekében, hogy a gyűlölet és viszály terjesztésében tevékenykedő lelkészekkel szemben megtorló intézkedéseket alkalmazzanak, miután a papok egyre növekvő számban való részvétele a gyűlöletterjesztő propagandában politikai fegyverrel alacsonyította az egyházat. A kultuszminisztert felhatalmazták, hogy azonnali intézkedjék az

Három elfogott nem tud alibit igazolni. Főleg egy Dumitru Carpen nevű diákra irányul a hatóságok figyelme, akinek ruháján vérfoltokat találtak.

Carpen nem tudja bizonyítani, hogy hol tartózkodott a merénylet idején.

Tagadnak a merénylők

A kiürített diákokthoz katonai osztagok vették körül. Az Universtul jelentése szerint a letartóztatottak között vannak Teodor Tudose ügyvéd, a iasi diákszervezet volt elnöke, Nicolae Sguroiu, a jelenlegi diákelnök és Vasile Carciu vasgárdista diákegyetem. A belügyminisztériumot azonnal értesítették a történetekről. A iasi rendőrség vezetői is jelentették, hogy alapos gyanúokkal vádolják Sguroiut, Tudoset és Carciut, akiknek minden valószínűség szerint közük van a merényletnek.

A iasi nyomozó hatóságok érintkezésbe léptek a iasi egyetem professzoraival, akik általában nem hiszik, hogy a merényletet a diákság körében agyalták volna ki. Az a meggyőződésük, hogy néhány, az egyetemről kizárt diák izolált ténykedéséről lehet inkább szó.

A merénylet elkövetésének módja világosan bizonyítja, hogy azt előre megfontolt szándékkal és a merénylők technikájában ismert, ugynevezett háromszög rendszer alapján követték el.

Jellemző, hogy a merénylet elkövetése után ismeretlen egyén telefonon felhívta Vuza iasi lelkészt és felkérte, hogy azonnal menjen a klinikára és gyóntassa meg a halálán lévő rektort. A lelkész csakugyan a kórházba sietett, de szolgálataira szerencsére nem volt szükség. A rektor nem számított a merényletnek, mert az utóbbi időben a fenyegető levelek, amelyeket azelőtt sorozatosan kapott, megszűntek. A helyi rendőrhatalóságok több ízben felajánlották, hogy rendőrközeget bocsátanak rendelkezésére, aki állandóan nyomában legyen, ezt azonban Bratu elutasította és csak ahhoz járult hozzá, hogy lakása előtt posztoljon egy rendőr.

irányban, hogy a jövőben hasonló ténykedések ne forduljanak elő.

Feloszlatják a páholyokat és titkos egyesületeket

Másrészt a minisztertanács felhatalmazta a belügyminisztériumot az összes páholyok és bármilyen jellegű titkos egyesületek felszólítására. Elfogadta a minisztertanács Pop Valér ipari és kereskedelmi miniszter javaslatát a román nemzeti munka védelméről hatékonyabb tételre vonatkozólag és hozzájárulását adta ahhoz, hogy különleges intézkedések révén ellenőrizzék a trösztök és kartellek tevékenységét és akadályozzák meg ezeknek visszaéléseit.

Bezárták a főiskolákat és a diákokot otthonokat

A nagyfőntosságú minisztertanácsi határozatok a kormány részben azonnali végre is hajtották.

A közoktatásügyi minisztérium ma délelőtt táviratilag utasította az egyetemeiket és főiskolákat az előadások azonnali beszüntetésére.

Szerdán bezárják és kiürítik az összes diákokot otthonokat és a vidéki diákokat kötelezik arra, hogy azonnal hagyják el az egyetemi városokat. Ugyanakkor Iamandi kultuszminiszter átiratot intézett Miron patriárchához és kérte a szent szinódus azonnali összehívását, hogy megfelelő intézkedések történjenek a rendnek a klérus kebelében való helyreállítása végett.

Minisztertanács után Dinu Bratiannu lakásán összeült a liberális párt vezetősége. A gyűlésen megjelentek a kormány összes tagjai is. A pártvezetőség igen feszült légkörben vitatta meg az utóbbi napok eseményeit.

A iasi egyetem felháborodott tiltakozása a merénylet miatt

A iasi egyetem tanácsa ma a kora délelőtti órákban Bogdan prorektor elnöklete

alatt az összes dékánok és az egyetem egész tanár karának részvételével ülést tartott, amelyen felháborodását fejezte ki a merénylet fölött és sürgető intézkedéseket kért az anarchia elhárítására.

Bogdan prorektor méltatta Bratu rektort, aki kötelességének teljesítése közben esett a merénylet áldozatává. A tanács megbízta a prorektort, hogy látogassa meg a kórházban Bratut és tolmácsolja az egyetem tanári karának együttérzését.

Slatineanu és Gratoschi professzorok javasolták, hogy a Bratuval való szolidaritásuk jeléül az egyetemi tanács összes tagjai nyújtsák be lemondásukat. Elhatározták, hogy a iasi egyetemeken az előadásokat azonnali beszüntetik.

A nemzeti parasztpárt és a merénylet

Inculeț helyettes miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Mihalacet, a nemzeti parasztpárt elnökét és a kormány nevében sajnálkozását fejezte ki a merénylet fölött. Ugyanakkor közölte azokat az intézkedéseket, melyeket a kormány a terrorista akció elfojtása érdekében alkalmazni kíván. A nemzeti parasztpárt vezetőségét rendkívüli ülésre hívták össze, amelyen megvitatták a szélsőséges mozgalmak elleni magatartás kérdését. Maniu, Mihalache, Popovici Mihai ma éjjel telefonon érdeklődtek Bratu professzor állapota iránt. Mihalache a következő táviratot intézte Costachescu professzorhoz, a nemzeti parasztpárt iasi szervezeteinek elnökehez:

„Megrendülve vettem a hírt, hogy kitűnő vezetőnk, Traian Bratu egyetemi tanár és rektor ellen merényletet kíséreltek meg. Az ország egész lakossága, amely még észbeli

képeségeinek birtokában maradt, borzalommal kérdezi: hová megyünk? Kérem, tolmácsolja Bratu urnak és családjának a párt jókívánásait, Kérem jöjjön azonnal Bucures-tibe“.

Radulescu Motru professzor, a bucuresti egyetem bölcsészeti karának dékánja az Ade-verul munkatársa előtt a következőket mondta: „Akkor kést és revolvert emelnék tanáraink ellen, nem közönséges gonosztevők, hanem apagyilkosok“.

Constantin Stoicescu, a bucuresti egyetem rektora így nyilatkozott:

— A legnagyobb felháborodással ítélem el a merényletet, amelyet három regyveres fiatalember követett el egy öreg és védtelen tanár ellen, elhagyott uccán, éjnek idején, midőn senkiesem sietett segítségére.

Kiterjesztik az ostromállapotot

Bucuresti, március 2. A katonai igazságszolgáltatási fórumok kérésére tanulmányozás tárgyává tették, vajjon szükségesnek mutatkozik-e az ostromállapot kiterjesztése és megszüntetése. Döntés még nem történt.

A kormány lapja, a Viitorul mai számában vastag betűkkel ezeket írja:

„A mai minisztertanácsnak a renfenntartással kapcsolatos határozatai új etapot jelentenek az ország életében. A kormány erőlyes intézkedései folytán a rend kérdése minden szempontból megoldást nyert. Az egyetemeken megszűnnek anarchista agitáció és bűnös tevékenység gócpontjai lenni. A diákok nem lesznek többé politikai agitátorok, a klérus nem vesz részt többé a gyűlölet-hadjárataiban. A politikai egyenruhákat, uniformisokat megszüntetik, a titkos egyesületeket feloszlatják.

A Tatarescu-kormány rendet ígér az országnak. Azokat a tüzfészeket, amelyek az anarchia légkörét táplálják s amelyeknek tevékenysége a tegnapi merényletben kulminált, erőlyesen és kímélet nélkül kiirtják. Románia nem lehet kísérleti terület olyan mozgalmaknak, amelyek nemcsak a belső rendet, de az állam létét is veszélyeztetik. Felelős közvélemény köteles támogatni a kormányt ebben a történelmi biztonossági tevékenységben, mely az állam biztonságának védelmét szolgálja“.

A kamara és szenátus megbélyegzi a iasi merényletet

Bucuresti, március 2. A kamara ma délelőtti ülésén Armand Calinescu nemzeti parasztpárti interpellálja meg a kormányt a Traian Bratu ellen elkövetett merénylet ügyében.

Iamandi kultuszminiszter a kormány nevében felháborodását fejezi ki a szörnyű rémtett fölött, amelynek a iasi egyetem rektora esett áldozatává. A rombolás jelszava uralkodik állítólagos nacionalista mozgalmak fölött, amelyek minden utjukba kerülő embert ellenségnek tekintenek. Ez a sötétben irányított akció vezetett a iasi merényletnek, a legnap Preliceanu cuzista képviselő a képviselőház szövegéről jelentette ki, hogy Bratu kommunista. A többséget alkotó józan diákságot meg kell különböztetni néhány száz öriültől, akik a büntetett kultuszában élnek. Az ország vezető osztályai jól vigyázzanak!

Iunian és George Bratiannu elítélik a merényletet, Preliceanu igyekszik kimagyarázni tegnapi beszédét és ugyancsak elítéli a merényletet. George Cuza megbélyegzi a tetteseket, de emlékeztet arra, hogy hasonló merényleteket a nemzeti parasztpárt hívei is követték el, mint például Negrei tábornok.

Madgearu élesen tiltakozik ez ellen.

Goga: A rendőrségi elnyomás nem vezet eredményhez. Az okot kell keresni, amely a nacionalista ifjúság körében ehhez a lelkiállapothoz vezetett és ez nem más, mint az, hogy a román nem ura maga házában. Az országot idegenek őrásztották el.

A szenátusban Stoicescu bucuresti rektor itéli el a merényletet. Ő is kap fenyegető leveleket, de nem fél. Kéri a kormányt, alkalmazzon intézkedéseket, bizonyos egyének ellen, akik azt hangoztatják, hogy a törvények fölött állnak. Főleg az értelmi szerzők büntetését kéri.

Gafencu nemzeti parasztpárti és Miclescu Filipescu-párti felszólalása után

Angheliescu dr. a kormány nevében kijelenti, hogy klasszikus intézkedésekkel fogják helyreállítani a rendet az egyetemeken.

Lepadatu szenátusi elnök Transzilvánia nevében fejezi ki felháborodását afölött, hogy Traian Bratut feldarabolták Nagyromániában. Elő kell venni végül az értelmi szerzőket és véget kell vetni ezeknek a polgárháborus metódusoknak.

Ma este „A bonyodalmak örökség“-et mutatja be a Siegler-társulat

Cluj, március 2. Sevilla Pastor és a Siegler-társulat első cluji előadása várakozáson felül élménye volt a cluji zsidó közönségnek. Az előadás, amelynek méltatására lapunk holnapi számában még visszatérünk, valóban kimagasló művészi teljesítmény volt és Sevilla Pastorban valóban olyan művészi egyéniséget és elragadó teremtést ismertünk meg, akit nem fog egyhamar elfelejteni a cluji közönség. Ugyanez vonatkozik a társulat sok más tagjára is.

Ma este a Bonyodalmak örökség című látványos vígjátékot mutatja be a Siegler-társulat. A darabnak óriási sikerei voltak mindenütt, ahol azt a Siegler-társulat bemutatta. Az előadás kilenc órákor kezdődik a katolikus gimnázium dísztermében.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

16. Pteleo
Mavonta
7700
12. 12.
12. 12.
12. 12.
12. 12.
12. 12.
12. 12.
12. 12.

Bratu
G
rá

Nem t

BUCURE
tud.) A Br
merénylet
galomban t
nyét. A pol
menyien
merénylet
az alkalmat
demokratika
ezekről a t
terrorselekt
döböntő v
A volt belü
usztó tónus
ta, hogy ne
nem a szell
eselekedetek
hogy „a rom
országot elle
Amig a d
rülmenyek a
mentálják a
dali sajtó a
rényletről, n
pártok képy
laltak. A Po
a merénylet
lönösképpen,
lyében polit
ért, aki inka
Ebből logika
más a helyze

A Ló

Bucuresti,
tor állapota
rektor, akit
orvosprofessz
ják körül,
kagylójának
seb gyógyuló
gyuló tendenci
vágás is. Eg
tetlen, hogy
lakására.
Az Adeverul
klinikán Bratu
szonylag nyug
je és nyaka al
átzenvedett v
gittette az egy
tanárt, aki a
mondotta:
„Háro
— Mindenki
atjai szelidség
a gyilkosok ez
tük indító oká
ségemben, han
ket a fejlemén
bejósoltam. N
illetékes min
lentésben.
hová jutott az
tekintetbe figy
— Amint lát
vesztettem el
gán fizettem n
tom kinyitná
már régen kell
velésére és va
felé fordulna.
kán, hanem az
idő, amikor ma
Az orvosok t